

MUSIKKARVPROSJEKTET:

VERN OG PUBLISERING AV DEN KLASSISKE NORSKE MUSIKKARVEN

INNSTILLING FRA REDAKSJONSGRUPPEN,
NEDSATT AV MIC NORSK MUSIKKINFORMASJON, NORSK KOMPONISTFORENING OG
NASJONALBIBLIOTEKET

Trombi I
II
III

Tuba

Xyl
Cass

an

FORORD

Musikkarvprosjektet har som formål å sikre at *notematerialet* til den klassiske norske musikken tas vare på og gjøres tilgjengelig, slik at den i dag og for fremtiden kan spilles av orkestre, ensembler og enkeltmusikere for et størst mulig publikum, nasjonalt og internasjonalt. Notematerialet til verker av eldre norske komponister er med visse unntak i generelt dårlig forfatning og vanskelig å få tak i. Det er bred enighet i musikklivet, i bibliotek og arkiver og i utdannings- og forskningsinstitusjoner om behovet for en omfattende og bredt anlagt innsats for å sikre og tilgjengeliggjøre de kulturskatter som kjente og mindre kjente norske komponister har etterlatt seg.

Initiativtakerne til Musikkarvprosjektet er MIC Norsk musikkinformasjon, Norsk Komponistforening og Nasjonalbiblioteket. Det administreres av MIC.

Som en første fase i gjennomføringen av prosjektet, ble det i januar 2008 oppnevnt en redaksjonsgruppe som fikk som sitt mandat å komme med en rådgivende innstilling om hvilke komponister og verker som bør prioriteres når det gjelder vern, editering og publisering. Redaksjonsgruppen ble også bedt om å komme med innspill til hvordan de videre prosesser i vernearbeidet bør håndteres.

Redaksjonsgruppen for Musikkarvprosjektet legger med dette frem sin innstilling.

Oslo, 18. juni 2008

Bjarte Engeset
Elef Nesheim
Øyvind Norheim
Arvid Vollsnes
Svein Bjørkås (leder)
Hilde Holbæk-Hanssen (sekretær)

INNHold

SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	4
2. REDAKSJONSGRUPPENS SAMMENSETNING OG MANDAT	8
3. METODISK TILNÆRMING OG BEGREPSAVKLARINGER	10
4. KORT OM MUSIKKARVENS TILSTAND OG TILGJENGELIGHET	12
5. PRIORITERINGER AV KOMPONISTER OG VERKER	16
6. ORGANISERING, FINANSIERING OG FREMDRIFT I DET VIDERE ARBEIDET	26
VEDLEGG - VERKOVERSIKTER:	28

SAMMENDRAG

Musikkarvprosjektet er et samarbeid mellom MIC Norsk musikkinformasjon, Norsk Komponistforening og Nasjonalbiblioteket. Formålet med prosjektet er å sikre vern, editering og publisering av notematerialet slik at historiske verker kan bli fremført av utøvere for publikum nasjonalt og internasjonalt.

Som en første fase i prosjektet, ble det i januar 2008 nedsatt en redaksjonsgruppe som fikk i oppgave å kartlegge situasjonen for notematerialet fra den historiske musikken, og å utarbeide en rådgivende innstilling om hvilke komponister og verker som bør prioriteres i arbeidet med vern, editering og publisering av notearven. Gruppen er videre bedt om å komme med forslag til videre oppfølging av Musikkarvprosjektet.

Redaksjonsgruppen har foreslått følgende:

- Det lages og utgis samlet kritisk-vitenskapelig utgave av hele produksjonen til komponistene Johan Svendsen, Agathe Backer-Grøndahl, Ludvig Irgens-Jensen, Geirr Tveitt og Fartein Valen.
- Den kritisk-vitenskapelige utgaven av Edvard Griegs samlede verker bør editeres.
- Det lages og utgis kritisk-vitenskapelige utgaver av utvalgte verker av komponistene Oscar Borg, Christian Sinding og Johan Halvorsen.
- I tillegg til de ovennevnte, til sammen 59 enkeltverker av 24 komponister som foreslås editert og publisert.
- Det opprettes en prosjektorganisasjon som både kan ha det overordnede ansvaret for oppfølging av Musikkarvprosjektet og være et kompetansesenter for musikkedisjon. Gruppen anbefaler at organisasjonen etableres som en frittstående stiftelse lokalisert til Norges musikkhøgskole.
- Det bør nedsettes en arbeidsgruppe som skal utrede oppgaver, arbeidsdeling og samordningsbehov i bibliotekenes, arkivenes og samlingenes arbeid med fysisk vern, digitalisering, katalogisering og kunnskapsformidling knyttet til musikkarven. Arbeidet bør ledes av Nasjonalbiblioteket.
- Parallelt med utredningen om vernearbeidet bør behovet for edisjonsorientert forskning og kompetanseutvikling kartlegges. Det anbefales at Universitetet i Oslo og Norges musikkhøgskole leder arbeidet.
- MIC Norsk musikkinformasjon foreslås som publiseringsinstans for den del av det historiske notematerialet som ikke blir utgitt på forlag, etter samme modell som i dag gjelder for samtidsmusikken.
- Som en del av finansieringen av Musikkarvprosjektet mener redaksjonsgruppen at det bør opprettes en egen tilskuddsordning for edisjonsarbeid.

1. INNLEDNING

ØKENDE INTERESSE FOR DEN KLASSISKE MUSIKKARVEN

Veien til ny fremføring og innspilling av eldre norsk kunstmusikk er i mange henseender brolagt med de beste forutsetninger. Orkestre, ensembler og enkeltmusikere, både nasjonale og internasjonale, har de senere årene vist vilje og interesse for å satse på slikt repertoar. Det fins imidlertid et strukturelt problem som alle som ønsker å spille historisk norsk repertoar støter mot og må forsere, nemlig kvaliteten på og tilgjengeligheten av notematerialet.

Bergen Filharmoniske Orkester (BFO) innledet for en tid tilbake et samarbeid med plateselskapet Hyperion i London. Hyperion har status som et av verdens fremste platemerker innenfor det klassiske feltet. Gjennom en bevisst og gjennomtenkt repertoarpolitikk, kvalitet i alle produksjonsledd og betydelig teft for relevant markedsføring, har selskapet på verdensbasis klart å spre musikk som tilsynelatende var gått i glemmeboken. For Bergensfilharmonien har samarbeidet med Hyperion så langt resultert i en plate med klaverkonserter av Eyvind Alnæs og Christian Sinding. Platen har fått strålende kritikker i norsk og utenlandsk presse. I London har den ligget på bestselgerlisten. Gjennom dette har ukjent norsk musikk blitt gjort kjent i vide musikkretser i og utenfor Norge.

Hyperion og BFO er nå interessert i å gå videre i samarbeidet om innspilling og distribusjon av klassisk norsk musikk. En satsing på Johan Halvorsen, muligens en komplett utgave av orkestermusikken, står på programmet. Det samme gjør symfonier av komponistene Sigurd Lie og Eyvind Alnæs. BFO ønsker å starte innspilling av Halvorsen allerede til neste år, med hans tre symfonier øverst på prioriteringslisten. Deretter er det meningen å gå videre med komponistens øvrige produksjon.

Det har lyktes orkesteret å få den internasjonalt kjente dirigenten Neeme Järvi med på prosjektet. Han er blant de dirigentene som de siste tiårene har spilt inn mest klassisk musikk på CD. Neeme Järvi er godt informert om nordisk repertoar gjennom sitt lange samarbeid med Göteborgs Symfoniker og plateselskapet BIS. Han har også spilt inn musikk på Deutsche Grammophon, heriblant all Edvard Griegs orkestermusikk.

BFOs planer om en internasjonalt rettet satsing på Halvorsen, Alnæs og Lie er ett av mange eksempler på en merkbart økende interesse og oppmerksomhet rundt nytolkning og tilgjengeliggjøring av verker fra den klassiske norske musikkarven. Stavanger Symfoniorkester har de siste årene spilt inn Harald Sæverud, Geirr Tveitt, Arvid Kleven, Eivind Groven og Fartein Valen på plateselskapet BIS, som har en betydelig katalog med norsk repertoar. Trondheim Symfoniorkester samarbeider med det tyske plateselskapet CPO om innspillinger av Gerhard Schjelderup, Ludvig Irgens-Jensen og Hjalmar Borgstrøm. I konsertprogrammet fokuseres det bl.a. på verker av komponisten Paul Okkenhaug. Oslo-Filharmonien har nylig gitt ut en CD med Johan Selmer og Johan Svendsen, og arbeider med en innspilling på SIMAX hvor Håvard Gimse er solist i klaverkonserterne til Johan Kvandal og David Monrad Johansen. Kringkastingsorkesteret spilte for kort tid siden inn de tre symfoniene til Edvard Fliflet Bræin og har planer om å spille inn Halfdan Cleves fem klaverkonserter. I forbindelse med Wergelandjubileet skal orkesteret fremføre Johannes Haarklous "Skabelsen og Mennesket". Videre kan nevnes Kristiansand Symfoniorkestres innspillinger med verker av Sigurd Lie og Sigurd Islandsmoen. I tillegg til BIS er det internasjonale plateselskapet som har spilt inn mest norsk musikk fra denne epoken NAXOS, med nærmere 100 innspillinger.

Gjennom langsiktig arbeid har aktører i norsk musikkliv lyktes med å posisjonere seg som aktuelle samarbeidspartnere for renommerte dirigenter, konsertarrangører og plateselskap nasjonalt og internasjonalt.

NOTEMATERIALETS BETYDNING, KVALITET OG TILGJENGELIGHET

Musikalsk notasjon har vært og er komponistens måte å formidle sin kunst. I motsetning til hva som gjelder for skjønnlitterære forfattere og billedkunstnere, er komponistenes musikk avhengig av et ekstra ledd mellom skaperen og

Plateselskapet NAXOS har utgitt over hundre CDer med norsk musikk

mottakeren, nemlig musikeren. Noter er det middelet komponisten har til å formidle hva hun eller han vil uttrykke overfor dette avgjørende bindeleddet. Musikalsk notasjon har vært beskrevet som verdens mest avanserte tegnspråk. Ingen andre tegnsystem har mulighet til å formidle så mange parametre innen så begrensede områder: tonehøyde, tonelengde, tonestyrke, taktart, rytme, dynamikk m.m. Noteskriving og musikalsk korrektur er derfor et krevende filigransarbeid, og faren for feil og unøyaktigheter er stor.

Fremføring av klassisk musikk forutsetter at norske komponisters verker er tilgjengelig i form av tilfredsstillende notemateriale. Det er de ofte ikke. I en lang rekke tilfeller er partiturer og stemmemateriale til den klassiske norske musikkarven generelt både i dårlig forfatning og vanskelig å få tak i. For eksempel erfarer Bergensfilharmonien at innspilling av orkesterverker av en så sentral komponist som Johan Halvorsen, umiddelbart støter på problemer knyttet til notematerialets forfatning. I et notat om prosjektet skriver orkesteret:

”Man må foreta en fullstendig gjennomgang av notematerialet for de verker som planlegges innspilt, med det som mål å produsere oppdaterte orkestersett og partiturer. Disse må foreligge i god tid før innspilling/oppførelse finner sted. (Ved siden av Halvorsen, vil dette for BFO også dreie seg om de nevnte symfonier av Sigurd Lie og Eyvind Alnæs.)

Det må organiseres en gjennomgang av Halvorsens totale produksjon med henblikk på å danne seg et bilde på hva som vil egne seg til noteproduksjon og derav innspillinger og konsertoppførelser. Vi antar at i hans omfattende verkliste av bl.a. teatermusikk, vil det befinne seg komposisjoner som fortjener å komme frem i lyset. For BFO og Neeme Järvi vil det altså være meget interessant å foreta konserter og innspillinger av nettopp slike verker. Her ligger en unik sjanse for å få frem nye sider ved Halvorsens verkliste i en internasjonal ramme.”¹

Den gjennomgang av enkeltpartiturer og verkliste det her er snakk om, beskriver en realitet som handler om at fremføringer av eldre norsk musikk forutsetter tidkrevende

lete- og editeringsprosesser. Slike prosesser er kostbare og krever en kompetanse som det allment er stor knapphet på i Norge. En generell mangel på omsorg for notematerialet fra den historiske norske musikken er med andre ord et viktig hinder for at musikkarven i større skala kan gjøres tilgjengelig både for utøvermiljøene og for publikum, i og utenfor Norge.

MUSIKKARVPROSJEKTET

Eksempelet over gjelder BFO og Johan Halvorsen. Kringkastingsorkesteret og symfoniorkestrene i Stavanger, Kristiansand, Tromsø, Trondheim og Oslo har, på samme måte som BFO, måttet foreta omfattende noterelaterte arbeider for å få til de prosjektene som er nevnt ovenfor. Høsten 2007 reiste dirigenten Peter Szilvay en debatt om kritikkverdige forhold når det gjelder tilstanden til sentrale norske musikkverkets notemateriale. Hans utgangspunkt var egne erfaringer med å rette opp orkestermaterialet til to av Edvard Fliflet Bræins symfonier for innspilling med Kringkastingsorkesteret. Problemstillingen er ikke ny. Både dirigenter, musikere, orkesterbiblioteker og andre har slitt med disse forholdene i mange år. MIC Norsk musikkinformasjon og Norsk Komponistforening (NKF) hadde på dette tidspunktet drøftet muligheten for å ta initiativ til et større prosjekt for å verne og publisere eldre norske musikkverk. Szilvays kritikk ble den utløsende faktor. MIC og NKF inviterte Nasjonalbiblioteket til et trekantsamarbeid for å kartlegge hvor omfattende problemene med musikkarven er.

Som første steg ble representanter fra musikkforlag, musikkvitenskapelige institusjoner, biblioteker og arkiver, NRK, orkestre og ensembler, dirigenter, komponister og andre relevante aktører invitert til et møte i oktober 2007. Den virkelighet som ble beskrevet på møtet var til dels nedslående. Av de mest presserende problemene som ble påpekt var følgende:

- Mange verker fins kun i manuskript og i til dels vanskelig lesbar håndskrift. Dagens musikere finner ikke slikt notemateriale akseptabelt, noe som påvirker hyppigheten av fremføringer og gjør verkene lite egnet for formidling. Dette gjelder i særlig grad overfor aktører i utlandet.

¹ Notat fra Bergen Filharmoniske Orkester, 10. juni 2008.

- Det er mye feil og uklarheter i materialene, både på manuskriptverker og forlagsutgivelser. Det er snakk om skrivefeil fra komponistens side samt trykkfeil. Et annet utbredt problem er at stemmemateriale og partitur ikke samsvarer med hverandre.
- Den fysiske tilstanden til mange av notematerialene er kritisk som følge av mangeårig lagring under dårlige forhold. Papir går i oppløsning. Noteskrift er i ferd med å blekne og forsvinne. Et annet uheldig forhold er at originalmanuskripter brukes til å spille fra og noteres i.
- Bare en begrenset del av komponistenes verker blir utgitt på forlag. I de tilfellene hvor det finnes forlagsutgivelser, kan til gjengjeld en og samme komponist være publisert på flere (norske og/eller utenlandske) forlag.
- Betydelige komponister fra norsk musikkhistorie har gått og går i glemmeboken fordi deres forlagsutgivelser er vanskelig å få tak i.
- Det er også et problem at historiske hendelser har ført til at verker er blitt borte. For eksempel førte annen verdenskrig til forlagsdød, og musikk utgitt på en del av disse ble ikke tatt hånd om av andre forlag. Branner i forlagshus og komponisthjem er et annet eksempel på ulykker som har rammet den norske musikkarven.
- Markedsvilkårene i musikkforleggeriet i Norge har ikke gitt grunnlag for utgivelser av kostbare kritisk-vitenskapelige utgaver. Det fins ikke særskilte støtteordninger for slike satsinger.
- Det er generelt vanskelig å søke i norske biblioteker og notearkiver på grunn av mangelfull og lite ensartet katalogisering.
- De musikkfaglige forskningsmiljøene har i liten grad koblet den historiske forskningen til noteediting og fremføring.
- Fremføringsmiljøenes arbeid med editing av historisk musikk har hatt og har et klart ad hoc-preg. Dette betyr at notemateriale som er satt i stand for fremføringer og plateinnspillinger ikke er allment tilgjengelig.

- Både i norsk musikkliv og i norsk kulturpolitikk har det historisk vært et samtidsfokus når det gjelder norsk repertoar. Det har aldri vært noen instans som har påtatt seg overordnet ansvar for vern og tilgjengeliggjøring av den klassiske musikkarven, slik en for eksempel har hatt og har når det gjelder folkemusikken.

Møtedeltakerne konkluderte med at det er behov for å sette i verk en omfattende nasjonal satsing på vern, editing og publisering av den klassiske musikkarven hvor alle relevante aktører, inkludert relevante myndigheter, går sammen om et felles prosjekt – heretter kalt Musikkarvprosjektet. I første omgang ble det pekt på følgende behov for avklaringer:

Kartlegging og prioritering av komponister og verker

Som første steg i prosessen ble det foreslått at det skulle nedsettes en redaksjonsgruppe som skulle ha som oppgave å utarbeide en oversikt over hvilke komponister og verker som det er særlig viktig å sikre for fremtiden og å gjøre tilgjengelig for utøvermiljøene og publikum nasjonalt og internasjonalt.

Fysisk vern, digitalisering, katalogisering og allmenn kunnskapsformidling

Det ble pekt på behov for å fremskaffe bedre oversikt over hvor ulike deler av musikkarven faktisk befinner seg og hvordan den fysiske tilstanden til eldre norske komponisters manuskripter og øvrig notemateriale er. Videre ble det lagt vekt på at det er nødvendig med en langsiktig verneinnsats som sikrer både fysisk vern, bedre tilgjengelighet og en mer aktiv kunnskapsformidling omkring den historiske musikkarven.

Kompetansesituasjon og kompetansebehov

Å ta vare på notebasert musikk vil forutsette at notematerialet settes i stand for fremføring. Dette vil kreve ulike grader av forskning og editing. Editingkompetanse er i dag først og fremst å finne hos dirigenter og noen entusiastiske spesialister som i hovedsak har andre profesjoner enn å sette i stand noter. På møtet ble det pekt på at det vil være avgjørende for en satsing på vern, publisering og bruk av den historiske musikken at det bygges opp relevant forsknings- og editingkompetanse.

Publisering for fremføring

Det er i prinsippet musikkforlagene som står for publisering av notemateriale. I praksis er bildet mer komplisert, først og fremst fordi bare en beskjeden del av den historiske musikken har kommersielt potensial. For musikkarven som for samtidsmusikken, er det derfor en realitet at bare en del kan forventes publisert på rent markedsmessige vilkår. Når det gjelder samtidsmusikk, er dette løst ved at MIC publiserer den "ikke-publiserte" musikken, slik at den skal være spillbar. På møtet ble det pekt på at det er behov for en tilsvarende ordning for historisk musikk som ikke er gitt ut på forlag.

Initiativtakerne til møtet – MIC, Norsk Komponistforening og Nasjonalbiblioteket – har i ettertid finansiert og gjennomført den første fasen i Musikkarvprosjektet. Det ble på nyåret 2008 nedsatt en redaksjonsgruppe med mandat til å gjennomgå og å komme med en rådgivende innstilling om hvilke komponister og verker som bør prioriteres i arbeidet med vern og publisering av den klassiske musikkarven, og hvordan prosessen videre bør struktureres. Det er redaksjonsgruppens innstilling som presenteres i de følgende kapitlene.

Geirr Tveitt foretok mange endringer i sine verker, noe som kan gjøre innstuderingen vanskelig.
Klaverstemme til Hundrad Hardingtonar Suite nr. 4 (Foto: Bjarte Engeset)

2. REDAKSJONSGRUPPENS SAMMENSETNING OG MANDAT

Redaksjonsgruppen har arbeidet i perioden fra januar til juni 2008. Medlemmer av gruppen har vært professor Arvid Vollsnes (Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo), professor Elef Nesheim (Norges musikkhøgskole), amanuensis Øyvind Norheim (Norsk musikkksamling, Nasjonalbiblioteket), dirigent Bjarte Engeset og direktør Svein Bjørkås (MIC Norsk musikkinformasjon). Bjørkås har vært redaksjonens leder. Sekretær for gruppen har vært seniorrådgiver Hilde Holbæk-Hanssen (MIC Norsk musikkinformasjon).

Gruppens mandat er som følger:

”Redaksjonsgruppen skal legge frem en rådgivende innstilling som ut fra musikkfaglige og musikk- og kulturhistoriske vurderinger presenterer følgende:

1. Forslag til en prioritert oversikt over vesentlige norske komponister som kan være aktuelle for fullstendig, forskningsbasert, kommentert publisering av hele produksjonen.
2. Forslag til en prioritert oversikt over sentrale klassiske orkester-, kammer- og vokalverker av norske komponister som bør sikres, restaureres og settes i stand for publisering.
3. Forslag til en prioritert liste over sentrale klassiske orkester-, kammer- og vokalverker av norske komponister som har vært restaurert i forbindelse med

innspilling og/eller fremføringer og som med relativt beskjeden innsats kan klargjøres for publisering.

Gruppen bes om å begrunne prioriteringene med utgangspunkt i en diskusjon om avgrensning og forståelse av hva som faller inn under begrepene

1. norsk musikkarv
2. vesentlige norske komponister
3. sentrale klassiske orkester- og kammerverk.

Så langt det lar seg gjøre, skal gruppen peke på tidsrammer, kompetansebehov og virkemidler som synes relevant i arbeidet med vern og publisering av den klassiske, norske musikkarven.”

TOLKNING AV MANDATET

Gruppen har avgrenset arbeidet til å omfatte avdøde komponister og deres verker. Dette innebærer naturligvis ikke at det ikke fins verne- og publiseringsoppgaver knyttet til verker av nålevende komponister. Imidlertid er det et særlig behov for å iverksette tiltak for å ivareta verkene til de komponistene som ikke lenger selv kan ta hånd om sin produksjon. Avgrensningen peker mot at ethvert prosjekt som sikter mot vern og tilgjengeliggjøring, må være åpent og dynamisk. Musikkarvprosjektet bør derfor etter redaksjonens oppfatning foreta en fortløpende rullering av de vernetiltakene og prioriteringene som foreslås i de følgende kapitlene.

Hovedkriteriene for prioritering av både komponister og verker er knyttet til

1. at det foreligger reelle eller sannsynlige fremføringsinteresser
2. at verkene representerer høy musikkfaglig kvalitet i seg selv og/eller inngår i en produksjon av høy musikkfaglig kvalitet
3. at komponisten og/eller verkene har hatt en særlig musikkhistorisk betydning og/eller
4. at komponisten har vært en historisk viktig person.

At en komponist eller et verk er gitt prioritert, er ikke med nødvendighet uttrykk for hva gruppens medlemmer anser som det beste i norsk musikktradisjon. Forslagene representerer en pragmatisk tilnærming til spørsmålet om vern, editering og publisering. Det er den del av musikkarven som tilfredsstiller de nevnte kriteriene og som trenger at det iverksettes større eller mindre tiltak, som er gitt prioritet. For eksempel er Edvard Griegs produksjon ikke foreslått under kategorien for utgivelse av fullstendig kritisk-vitenskapelig utgave. Grunnen er enkel nok. En slik utgave foreligger allerede. Verker som er i tilfredsstillende stand, godt forvaltet og tilgjengelig for fremføring er ikke nevnt i prioriteringsforslagene. Gruppens forslag kan med andre ord ikke leses som forslag til en norsk kanon over klassisk musikk.

Mandatet etterspør vurderinger i tre ulike kategorier

1. komponister hvis verker bør utgis i fullstendig kritisk-vitenskapelig utgave
2. sentrale verker som bør editeres og publiseres
3. sentrale verker som allerede er editert, og som derfor med begrenset innsats kan gjøres tilgjengelig.

Redaksjonsgruppen har funnet det nødvendig å endre kategoriene. Mandatets første kategori er delt i to, mens mandatets andre og tredje kategori er slått sammen. Det redegjøres for den anvendte inndelingen i kapittel 5.

3. METODISK TILNÆRMING OG BEGREPSAVKLARINGER

Gruppens analyser og vurderinger bygger på tre hovedkilder. For det første har en trukket veksler på den samlede kunnskap som er representert ved redaksjonsmedlemmenes egen musikkhistoriske forskning, formidling, fremføringspraksis og feltkunnskap. For det andre er det hentet innsikter fra musikkhistorisk kunnskap som foreligger i bokverk, oppslagsverk, avhandlinger og dokumenter. For det tredje har gruppen gjennomført kartlegginger i forbindelse med gjennomføringen av oppdraget. Følgende kartlegginger har vært foretatt:

1. Kartlegging av hva som finnes av norsk materiale i norske specialsamlinger for musikk og hvilke katalogiserings-, søke- og gjenfinningssystemer som er knyttet til disse samlingene.
2. Kartlegging av hva som er foretatt av editering av norsk musikk.
3. Innhenting av innspill fra institusjoner, dirigenter, musikere o.a. om notemateriale som trenger editering.

Tilstanden til partiturer og stemmemateriale for de verkene som er foreslått vernet, editert og publisert er gjennomgått av Øyvind Norheim, Bjarte Engeset, Peter Szilvay og Christian Eggen.

Redaksjonsgruppen benytter følgende begreper:

Partitur – stemmer – orkestermateriale:

Å gjøre musikk tilgjengelig for et publikum skiller seg på vesentlige punkter fra andre kunstneriske uttrykksformer som f.eks. litteratur. En bok når tradisjonelt sitt publikum når den er utgitt på et forlag. Et musikkverk når sitt publikum når det spilles. Prosessen frem til det er følgende: musikk skrives av komponisten i et partitur. Hvis verket er for mer enn en utøver, er det nødvendig å skrive ut stemmer til hver musiker. Er verket for et helt orkester kan det dreie seg om over 20 ulike stemmer, og et helt sett med stemmer kalles orkestermateriale. En enkeltstemme til en symfoni på 25 minutter kan fort komme opp i 20 notesider. Stemmeskriving er et meget spesialisert og tidkrevende arbeid. Med dagens digitale noteskrivingsprogrammer kan stemmer genereres ut fra et ferdig partitur. Før måtte slike stemmer skrives ut manuelt, en prosess der det lett oppstod feil.

Wilhelm Hansens forlagsutgave av Johan Halvorsens Fossegrimen

Når alle stemmer er ferdig skrevet, kan verket øves inn, fremføres og nå sitt publikum. Under innøvingen blir gjerne ting justert. Også her skiller musikken seg fra litteraturen. Når komponisten for første gang hører hvordan musikken virkelig lyder, kan det være behov for justeringer og endringer. Når vi i det følgende kommer med beskrivelse av feil i notemateriale og uoverensstemmelser mellom partitur og stemmer er det m.a.o. mange forhold som kan ha spilt inn: det kan dreie seg om feil komponisten har gjort i sitt opprinnelige partitur, feil noteskriveren har gjort i utskrivningen av stemmer, endringer som er gjort i ulike deler av innøvningsprosessen, og det kan dreie seg om feil gjort i publiseringsprosessen i forlaget.

Digitalisering:

Begrepet digitalisering blir i denne rapporten brukt om tre forskjellige ting:

1. Digitalisering for vern og dokumentasjon: produksjon av elektronisk backup av fysisk materiale (manus eller gammel forlagsutgave) ved seriell skanning. Slik digitalisering foretas i den hensikt å sikre lesbare kopier av verneverdig materiale. Den egner seg for håndtering av store korpus og samlinger.
2. Digitalisering for publisering: elektronisk reproduksjon av notemateriale med høy grad av håndverksmessig etterarbeid med sikte på best mulig reproduksjonskvalitet. Dette skjer ved skanning eller digital notasjon.
3. Digital notasjon: musikk skrevet direkte i elektronisk format ved hjelp av spesialiserte notasjonsprogram.

Editering/edisjonsarbeid:

Begrepene brukes i denne rapporten om alle typer arbeid som gjøres med et verk, enten det er i manuskript eller utgitt på forlag, i den hensikt å fjerne feil, forbedre leselighet, rekonstruksjoner og revideringer i henhold til foreliggende manus eller opptak.

Editering innebærer også forskningsbasert fortolkning av hvilke versjoner av et manuskript som er mest korrekt ut fra kjennskap til komponistens arbeid, verkets fremføringshistorie m.m.

Kritisk-vitenskapelig utgave:

Publikasjon der det ligger et kritisk-vitenskapelig perspektiv til grunn for edisjonsarbeidet.

Praktisk utgave:

Notemateriale som er editert for praktisk bruk, men ikke nødvendigvis med et kritisk-vitenskapelig perspektiv.

Publisering:

Begrepet kan i denne sammenheng ha flere betydninger:

1. Noteutgivelser på kommersielle noteforlag
2. Editert notemateriale gjort tilgjengelig på nett eller print-on-demand (forlag og MIC)
3. Manuskriptkopier gjort tilgjengelig på nett eller print-on-demand (MIC)

Per i dag er det hovedsakelig to publiseringsinstanser for notemateriale i Norge: kommersielle musikkforlag og MIC Norsk musikkinformasjon. Redaksjonsgruppen tar ikke stilling til publiseringsmåter for de omtalte verkene.

4. KORT OM MUSIKKARVENS TILSTAND OG TILGJENGELIGHET

Gruppen har innhentet synspunkter på og erfaringer med det historiske materialets tilstand fra brukere, primært fra dirigenter og musikere. Disse bekrefter de opplysningene som kom frem på musikkarmøtet i oktober 2007. Notematerialet til en rekke verker er i til dels dårlig forfatning tross flere fremføringer og innspillinger. Dette gjelder også sentrale verker av viktige komponister som Geirr Tveitt, Fartein Valen og Johan Halvorsen. Selv i notematerialet til vår best ivarettatte komponist, Edvard Grieg, opplever man feil og mangler. Dette medfører unødvendig sløsing med tid både forut for og under innstuderingsarbeidet. Det kan oppstå til dels store fremdriftsproblemer når for eksempel et helt orkester må stoppe opp for å avklare noteproblematikk.

Når notematerialet til et musikkverk ikke er tilfredsstillende, har det ofte som konsekvens at det ikke blir oppført. Til nød kan man forvente at norske musikere er villige til å strekke seg for å holde liv i viktige verker fra den norske musikkarven, men å promotere musikk med dårlig materiale overfor utenlandske utøvere er nytteløst.

For å bøte på situasjonen, er det i mange tilfeller satt i gang edisjonsarbeid i ulikt omfang og med større eller mindre grad av systematikk.

EDISJONSARBEID TIL NÅ

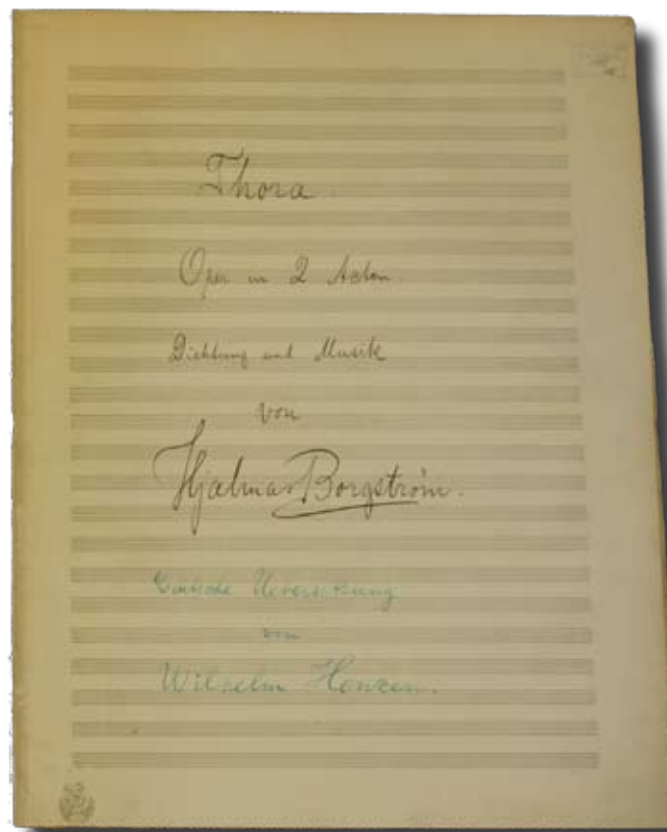
På møtet i oktober 2007 kom det frem at mange aktører har arbeidet med editering av notemateriale. Som regel har slikt edisjonsarbeid oppstått ut fra øyeblikkelige og praktiske behov i forbindelse med konsert eller innspilling. I andre tilfeller har innsatsen vært av forskningsmessig karakter. De som har beskjeftiget seg med slik editering er dirigenter, musikere, musikkvitere og andre med interesse for edisjonsvirksomhet. Arbeidet har ofte hatt svak institusjonell forankring, noe som innebærer liten tilgang på økonomiske ressurser og begrenset tilgjengelighet til det ferdig editerte materialet.

Det eksisterer ikke noen oversikt over hvem disse, stort sett gratisarbeidende, edisjonsarbeiderne er, og gruppen sendte derfor ut en forespørsel til alle MIC hadde kontaktinformasjon til av dirigenter, komponister og musikkvitere, samt enkeltpersoner som er kjent for slik virksomhet. Henvendelsen

inneholdt også en oppfordring til å formidle budskapet videre. MIC fikk i tillegg en del henvendelser etter å ha presentert prosjektet på sin hjemmeside. Så langt er det registrert opplysninger om rundt 200 verker som er ferdig editert eller under arbeid.

I en del tilfeller har slikt arbeid oppstått ut fra interesse for en spesiell komponist, epoke eller sjanger. Som eksempel kan nevnes Terje Boye Hansens arbeid med Hjalmar Borgstrøms sagaopera *Thora frå Rimol* fra 1894, som bl.a. fremføres i Den Norske Opera & Ballett i november 2008. Boye Hansen har beskjeftiget seg spesielt med komponister rundt forrige århundreskifte; foruten Borgstrøm, Sigurd Islandsmoen, Ole Olsen og Gerhard Schjelderup.

Hjalmar Borgstrøms sagaopera "Thora frå Rimol" har opplevd en renessanse de senere årene

Av andre eksempler kan nevnes:

- Robert Rønnes edisjon av Harald Sæverud og Arvid Klevens komposisjoner, samt hans publisering av sistnevnte.
- Christian Eggens arbeid med Fartein Valens orkesterverker.
- Kjell Nätts arbeid med Oscar Borgs korpsmusikk.
- Harald Herresthal og Nicolai Riises arbeid med Ole Bulls musikk.

I forbindelse med plateserien *Norsk kulturråds klassikerserie* (1970-1995) foregikk det noe edisjonsarbeid. Opprinnelig var planen at alt som ble spilt inn på serien også skulle utgis på noteforlag. Dette ble aldri gjennomført, men i forbindelse med innspillingene ble det utarbeidet en del stemmemateriale til både orkester- og kammermusikk. Så langt har det i liten grad lyktes redaksjonsgruppen å oppspore disse. Det kan synes som om disse prosessene har vært preget av en viss tilfeldighet. Utarbeidelse av orkesterstemmer er kostbart og krevende. Det er beklagelig at slikt materiale ikke har vært tatt vare på. En del av det fremføringsmaterialet som ligger i orkesterarkivene er til dels uferdig eller utført på en så midlertidig måte at det har liten gjenbruksverdi.

Dette manglende fokus finner man til dels igjen når det gjelder mange av de editerte verkene. Det fins ingen samlet oversikt over hvor de befinner seg. Noe ligger i NRK, Nasjonalbiblioteket, Riksarkivet, MIC og ulike orkesterarkiv. Noe ligger hjemme hos dem som har foretatt editeringen. Noe ligger i bankboks. Disse forholdene øker neppe sjansene for fremføring.

PUBLISERINGSINSTANSER – MUSIKKFORLAGENE OG MIC

Utgivelser på forlag er ofte en garanti for at verker er lett tilgjengelige og i god og spillbar stand.

Fordi et musikkverk ikke er avhengig av et forlag for å kunne fremføres, har musikkforlag en noe annen stilling i musikklivet

enn hva bokforlagene har på litteraturfeltet. Det er, som før nevnt, begrenset markedsgrunnlag for kommersiell publisering av kunstmusikk. En stor del av den historiske musikken er derfor ikke utgitt på forlag. Også i forlagsutgivelser finnes det feil og uoverensstemmelser i partiturer og stemmer.

Kommersielle musikkforlag har tre inntektskilder: notesalg, utleie av orkestermateriale samt rettigheter (opphavsrett og copyright). De store internasjonale musikkforlagene finner man i land som Tyskland, Frankrike, England og USA, hvor opphavsrett til klassisk orkestermusikk og opera utgjør en betydelig del av det økonomiske grunnlaget. Norges sju profesjonelle symfoniorkestre og ene fulltidsopera danner ikke grunnlag for noen sterk norsk musikkforleggerbransje basert på opphavsrett. Inntektskildene for norske musikkforlag kommer hovedsaklig fra amatør- og undervisningsmusikk samt kirkemusikk. Ordninger som kopivederlag og trykningsstøtte er også viktige for norske musikkforlag.

I mange tilfeller trykkes ikke verker som utgis på forlag. De er kun tilgjengelige for utleie, hvilket vil si at verkene finnes i kun ett eller svært få eksemplarer. Disse verkene blir ikke pliktavlevert til Nasjonalbiblioteket, noe som gjør dem sårbare for brann, tap osv.

Et langsiktig problem for og med musikkforleggeriet er at forlagene er forventet å skulle ivareta et kulturansvar som ikke betaler seg. Sammenlignet med bokbransjen er det begrensede offentlige støttemidler i notebransjen. For den historiske musikken skaper dette en uheldig situasjon. På den ene siden fins det begrensede ressurser for forleggerne til å håndtere oppgaver som ikke på kort eller lang sikt gir markedsmessig gevinst. På den annen side kan heller ingen andre ta seg av slike kulturelt viktige oppgaver der hvor forlagene sitter på rettighetene til verkene.

MIC, som innenfor samtidsmusikken publiserer musikk som ikke gis ut på forlag, har en del eldre verker i sin katalog. Disse er enkelt søkbare, og blir publisert som print-on-demand. Senteret har imidlertid verken forpliktelser eller ressurser overfor det historiske repertoaret og spiller derfor en heller marginal rolle i forhold til å ta vare på, editere og publisere klassiske verker. MIC har imidlertid i enkelte tilfeller formidlet stemmemateriale for historiske verker når disse skulle fremføres eller spilles inn.

Ser en på publiseringssituasjonen for den historiske musikken under ett, mangler den typen infrastruktur og arbeidsdeling som en med offentlige midler har etablert mellom forlagene og MIC hva angår tilgjengelighet av samtidskomponistenes verker. De historiske verkene som ikke er utgitt på forlag befinner seg derfor som oftest i biblioteker og arkiver. Slike institusjoner er ikke publiseringsinstanser for musikk.

SPESIALSAMLINGER FOR MUSIKK

Nasjonalbiblioteket har en sentral posisjon i norsk biblioteksverden, også når det gjelder musikk. Den pliktavleveringen norske forlag, trykkerier og plateselskaper m.v. har til Nasjonalbiblioteket i henhold til *Lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument* (Lov 1989 06 09 32), danner grunnlaget for de nasjonalbibliografiske og -diskografiske databasene og utgjør vesentlige deler av de norske samlingene. Norsk musikkksamling er inntil videre Nasjonalbibliotekets musikkseksjon, og har i tillegg til det pliktavleverte materialet, også en betydelig samling med gamle forlagsutgivelser som for en stor del er kommet til som et resultat av den tidligere pliktavleveringsloven (1882, revidert 1938), og dessuten en stor samling med musikkmanuskripter, musikkliteratur og lydopptak (en vesentlig del av samlingen med lydopptak er et resultat av en frivillig avleveringsavtale som i 1965 ble inngått mellom Universitetsbiblioteket i Oslo og Grammofonplategrossistenes Forening og samlingen med norske 78'-plater som Norsk musikkksamling mottok fra NRK på slutten av 1960-tallet). I tillegg til Nasjonalbiblioteket finnes det musikkksamlinger i kommunale bibliotek, utdannings- og fremføringsinstitusjoner m.v.

Redaksjonsgruppen har sendt ut henstillinger til en rekke av disse musikksamlingene om å få oversikter over hva de har av norsk musikk. Man konsentrerte seg om spesialsamlinger som kunne antas å sitte på unikt materiale: notesamlingene til orkestrene, operaen og forsvarets musikkorps, NRKs notebibliotek og Ringve Museum.

Det viste seg å være vanskelig å innhente disse opplysningene. Flere av spesialsamlingene er i utgangspunktet ikke laget for formidling og rapportering til omverdenen. Deres kataloger er til internt bruk hvor enkle gjenfinningssystemer er

tilstrekkelig. I noen få tilfeller fikk gruppen lister over samlingene, mens de fleste av disse samlingene ikke er registrert elektronisk. Det mest alvorlige er at dette også gjelder store deler av musikksamlingen til Nasjonalbiblioteket, som inneholder sentralt musikkhistorisk materiale. Og når denne samlingen heller ikke har systematisk kortkatalog, er det pr. dags dato ikke mulig å få noen rimelig god oversikt over norskkomponert musikk for spesifikke instrumenter.

I én samling har man flere ulike datakataloger som ikke kommuniserer med hverandre. Andre har systemer med begrensede rapportmuligheter, mens andre igjen har samlingene registrert i gamle protokoller og mangelfulle kortsystemer. En del samlinger har ikke svart på gruppens henvendelse.

En problemstilling redaksjonsgruppen ikke har utredet, er de fysiske betingelsene til hver enkel samling. Manuskripter av variabel papirkvalitet krever oppbevaring som tar hensyn til temperatur, luftfuktighet m.v.

Erfaringsmessig er disse forholdene lite tilfredsstillende i institusjoner som i utgangspunktet har andre formål enn å oppbevare historiske dokumenter, som for eksempel korps, orkestre og kor. Et annet uheldig faktum er at noen av samlingene tillater at *originalmanuskripter* benyttes til å spille fra, notere i osv. Det er derfor ønskelig at også disse forholdene utredes, og at tiltak iverksettes for å sikre materialet for ettertiden.

Mye norsk musikk er ennå ikke registrert elektronisk

5. PRIORITERINGER AV KOMPONISTER OG VERK

Redaksjonsgruppen har valgt å foreta følgende prioriteringer:

Kategori 1: Samlede verker i en kritisk-vitenskapelig utgave

- a. Komponister som bør få en fullstendig kritisk-vitenskapelig utgave av hele sin produksjon
- b. Editering av eksisterende kritisk-vitenskapelig utgave

Kategori 2: Utvalgte verker i en kritisk-vitenskapelig utgave

Kategori 3: Enkeltverker som foreslås editert og publisert

Noen komponister er av større betydning enn andre, kvalitetsmessig og historisk. Det er store variasjoner i hva man trenger å gjøre med de ulike materialene. Noen verker trenger kun forbedret notesats, mens andre vil kreve betydelig edisjonsarbeid. For noen verkers del vil en publisering på internet være tilstrekkelig, mens det for andres del kan være påkrevet med fullstendige kritisk-vitenskapelige utgivelser.

KATEGORI 1: SAMLEDE VERKER I EN KRITISK-VITENSKAPELIG UTGAVE

a) Komponister som bør få kritisk-vitenskapelige utgaver av hele sin produksjon

Selve begrepet "Samlede verker" er ikke uten videre entydig. "Verk" vil som oftest, men ikke ubetinget alltid, i musikkssammenheng bety "musikalske verker", dvs. "komposisjoner" som en bestemt komponist har etterlatt seg. Begrepet "verk" kan også innbefatte andre åndsprodukter som essays, foredrag, ja til og med brev. "Samlede" er et enda mer problematisk begrep, fordi det kan omfatte på den ene siden alle *fullførte* verker kun av eget opphav og i den av komponisten *sist godkjente versjon*, eller alle fullførte verker inklusive *arrangementer* av andre komponisters verker, eller både fullførte og *ufullførte* verker, dvs. også skisser, utkast, øvelser, forarbeider, der alle kjente versjoner etc. hører med.

I første omgang vil vi la en nærmere definisjon av begrepet "Samlede verker" utstå; det kan også være grunn til å definere begrepet "samlede verker" forskjellig i forhold til ulike komponisters livsverk. La oss heller stille spørsmålet: hvorfor skal man bruke ressurser på en så krevende oppgave som det er å utgi samlede verker av en norsk komponist, uansett hvordan man definerer begrepet? Svaret på det må finnes i den aktuelle komponistens produksjon. Krav som kan stilles til denne produksjonen kan være:

- Som helhet må produksjonen ha en kunstnerisk kvalitet som gjør den interessant i seg selv; med andre ord må produksjonen inneholde mer enn ett og annet betydelig verk av kunstnerisk høy kvalitet.
- Produksjonen som helhet bør ha hatt en vesentlig kulturhistorisk betydning i samtid og/eller ettertid.

Det første punktet er viktigere enn det andre, selv om man neppe kan forestille seg det første kriteriet oppfylt uten at også det andre til en viss grad er det. Det kan også tenkes at flere krav eller kriterier kan og bør stilles avhengig av tidsperioden det er tale om. Bl.a. kan man for 1800-tallets komponister spørre hvilken betydning den aktuelle komponists produksjon hadde i forhold til samtidens nasjonsbyggingsprosjekt.

Av norske komponister som har en produksjon som tilfredsstillende disse kravene, er det ikke alt for mange. Fra 1800-tallet kan vi trekke frem Johan Svendsen, Edvard Grieg og Agathe Backer Grøndahl, og fra 1900-tallet komponister som Fartein Valen, Ludvig Irgens-Jensen og Geirr Tveitt. Selv om det her selvsagt kan diskuteres navn, sier det seg selv at et livsverk som skal tildeles en betydning som en utgave av "samlede verker" tilsier, bør betraktes på en viss avstand. Det vil derfor ikke være naturlig å gå særlig nærmere vår tid enn dette. Rikard Nordraak, Halfdan Kjerulf og Edvard Griegs verker foreligger i dag i kritisk-vitenskapelige utgaver.

Det bør være en vesentlig kulturoppgave at den kunstneriske produksjon som de nevnte komponister har etterlatt seg, foreligger i utgaver som gjør dem mest mulig tilgjengelige for ettertiden. Dette bør dessuten være utgaver som plasserer musikken i den kulturelle og historiske sammenheng den hører hjemme i, og som samtidig tilfredsstillende vår tids krav til tekstkritisk pålitelighet.

De komponister redaksjonsgruppen er kommet frem til som aktuelle for slik samlet kritisk-vitenskapelig utgivelse er: *Johan Svendsen, Agathe Backer Grøndahl, Ludvig Irgens-Jensen, Geirr Tveitt og Fartein Valen.*

Det edisjonarbeid som er skissert er omfattende. Å lage flere kritisk-vitenskapelige utgaver vil kreve betydelige ressurser hva angår både kompetanse, administrasjon og økonomi. Her må det anmerkes at volumet på produksjonen til de fem nevnte komponistene er svært forskjellig, og at kildeinnsamlingen for i hvert fall tre av dem vil være på langt nær i samme størrelsesorden som hos Grieg. For Geirr Tveitts del må man imidlertid påregne en del kildearbeid. Når det gjelder Valen er det kun en kritisk gjennomgang av allerede utgitte verker som er aktuell.

Johan Svendsens Symfoni nr. 1, op. 4 (Foto: Jørn Fosshem)

Johan Svendsen (1840-1911)

Johan Svendsen har i dag en posisjon som en av våre mest sentrale nasjonalromantikere. Med symfoniene i D-dur og B-dur er han vår store symfoniker og instrumentator fra denne perioden. I perioden like før 1880 var han sannsynligvis den mest fremførte nordiske komponisten internasjonalt. I dag er det særlig deler av orkestermusikken hans som blir spilt. Ingen norske komposisjoner er trykt i flere utgaver enn hans *Romanse* for fiolin og orkester. Men de fleste av hans verker er likevel i dag meget vanskelig tilgjengelig for studium og/eller fremføring.

Vi kjenner til 106 komposisjoner av Johan Svendsen som er bevart i en eller annen form. I tillegg finnes en god del skisser. I dag kan mindre enn en fjerdepart av disse kjøpes eller leies fra forlag som trykt materiale. Av forlagene har Edition Wilhelm Hansen flest Svendsen-titler i katalogen. En del verker som tidligere er trykt er i dag enten utgått fra forlaget, eller forlaget er nedlagt (for eksempel forlaget E. W. Fritsch, Leipzig).

Manuskripter finnes til de aller fleste verk, og disse er for det meste i god stand. De er bevart i Nasjonalbiblioteket (ca 50 %), Det Kongelige Bibliotek i København (ca 20 %), og Musikmuseet i København (ca 30 %). Det er også noen få manuskripter i det Kongelige Teaters orkesterbibliotek (København), og ved Forsvarsmuseet i Oslo. Det kan også være manuskripter i andre samlinger som i dag ikke er registrert.

Ingen av Johan Svendsens verker har kritisk-vitenskapelig kommenterte utgaver. De eksisterende utgavene inneholder en del tvilstilfeller og mindre feil, som kan begrunne en slik editering. Verkene, som bare finnes i manuskripts form, kan stort sett ikke fremføres uten at trykt notemateriale blir produsert. Man bør for eksempel starte med de to symfoniene, rapsodiene, kroningsmarsjen og strykeorkesterversjonen av oktetten. Ikke minst hans mange danser i populær stil burde gjøres tilgjengelig, da de representerer en datidens sjanger som få i dag er kjent med. Det finnes en verkkatalog i Finn Benestad og Dag Schjeldrup-Ebbe: *Johan Svendsen. Mennesket og kunstneren*, Oslo 1990. Bjarte Engeset har også en omfattende og detaljert verkkatalog under arbeid (2008), der alle manuskripter er registrert.

I 2011 er det 100 år siden Johan Svendsens bortgang.

[Verkoversikt på side 28.](#)

Agathe Backer Grøndahl (1847–1907)

Agathe Backer Grøndahl er vår store kvinnelige komponist i siste del av 1800-tallet. Som en av tre kunstnerisk begavede søstre i Backer-familien (en av hennes søstre var malerinnen Harriet Backer) fikk hun den grundigste musikkutdannelse som samtiden kunne by på. Etter studier i Berlin med bl.a. Franz Liszt, etablerte hun seg raskt som en av samtidens aller fremste europeiske pianister. Hun fikk også en grundig komposisjonsutdannelse, og det hun etter hvert presenterte av komposisjoner, oppnådde stor anerkjennelse i samtiden. Bl.a. kan det nevnes at den strenge engelske musikkritikeren George Bernard Shaw vurderte hennes komposisjoner som betydeligere enn Griegs. I de siste 30 årene hvor interessen for kvinnelige komponister har vært stadig økende, har det også vært økende etterspørsel etter hennes verker, en etterspørsel som det dessverre har vært vanskelig å tilfredsstille. Til tross for at størstedelen av hennes produksjon foreligger trykt, er situasjonen i dag den at nesten ingen av verkene lenger er i tilgjengelige i handelen.

Agathe Backer Grøndahl har hovedsakelig etterlatt seg verker for solo klaver (ca. 140), for sang og klaver (ca. 240) og noen korverker (ca. 20) hvorav de aller fleste ble trykt og utgitt i hennes levetid. I tillegg foreligger et par orkesterverker i manuskript. Komposisjonene for klaver spenner fra det relativt enkle klaverstykket til de mest virtuose *konsertertyder*. Sentralt står også samlingene som hun kaller *Fantasiestykker*. Flere av samtidens kritikere legger imidlertid vel så stor vekt på hennes verker for sang og klaver. Også denne delen av produksjonen viser stor variasjon i uttrykk og kompleksitet. Blant sentrale komposisjoner her kan nevnes flere av sangene til tekster av Vilhelm Krag og Andreas Jynge. Nevnes bør også hennes *folketonebearbeidelser*, både for klaver og for sang og klaver.

Til de aller fleste av hennes komposisjoner foreligger det kildemateriale i form av renskrevne manuskripter, skisser og utkast i tillegg til de trykte utgavene. Det meste av dette oppbevares i Nasjonalbiblioteket i Oslo, men noen utrykte kilder kan også finnes i andre samlinger samt i forlagsarkiver. En fullstendig verkliste finnes ikke, men Cecilie Dahms biografi (1998) og O.M. Sandviks minneskrift (1948) inneholder oversikter over de trykte utgavene.

Feil og unøyaktigheter skjemmer flere av de utgitte verkene, også av den grunn er det ønskelig med en kritisk-vitenskapelig utgave av hennes verker.

En samlet utgave av Backer Grøndahls verker forutsetter en verkliste som gir beskjed om hvor alt kildemateriale befinner seg, noe som i dette tilfelle vil være en overkommelig oppgave. Dette er en forutsetning for å kunne trekke alt kjent kildemateriale inn som grunnlag for en nyutgivelse av hennes verk.

I juni 2008 forelå Camilla Hambros doktorgradsavhandling ved Göteborgs Universitet: *Det ulmer under overflaten. Agathe Backer Grøndahl (1847-1907). genus, sjanger og norskhet*.

Verkoversikt på side 30.

Ludvig Irgens-Jensen (1894–1969)

Ludvig Irgens-Jensen hadde en fremtredende stilling fra han debuterte i 1920-årene og til rundt 1960. Han var høyt vurdert av kritikere, kolleger og publikum. Hans *Passacaglia* var etter Griegs musikk det hyppigst oppførte norske orkesterverk i perioden 1930–60. Ikke minst i utlandet ble det fremført av norske dirigenter som hadde oppdrag ute. Hans store oratorium *Heimferd* (1930) oppnådde en popularitet som var unik. Etter uroppførelsen ble det i de neste tre månedene satt opp på programmet på 11 ekstrakonsert i Oslo. Korverkene var populære, spesielt under og etter 2. verdenskrig på grunn av de motstandsdiktene han tonesatte. Irgens-Jensens sangsyklus *Japanischer Frühling* (1920/1957) er i de senere år blitt et hyppig fremført verk.

Irgens-Jensen fikk i 1945 kunstnerlønn. Det var da kun fem komponister som hadde denne utmerkelsen.

Irgens-Jensens totale produksjon omfatter et stort oratorium (*Heimferd*), en kantate, 5 større orkesterverk, 4 mindre orkesterverk, 4 kammermusikkverk, en syklus orkestersonger (*Japanischer Frühling*), 10 separate orkestersonger, ca 100 sanger med klaver, ca 40 kortere korverker og to klaverstykker.

Tre av orkesterverkene, *Japanischer Frühling* og en god del sanger og korverker er utgitt av Norsk Musikforlag. Resten ligger i MIC og Nasjonalbiblioteket, overveiende i manuskript.

Utgivelsene fra forlaget er stort sett greie å benytte, de få feilene som er i dem er relativt lette å rette opp. Irgens-Jensens symfoni er fortsatt ikke utgitt. Den er planlagt nyinnspilt på CD. Noen av orkestersangene må gjennomgås og utgis raskt. En oppførelse på Risør Kammermusikkfest viste at notematerialet til den store klaverkvintetten burde være bedre tilgjengelig.

Verkoversikt på side 32.

Geirr Tveitt (1908-1981)

Geirr Tveitt er i dag, etter Edvard Grieg, kanskje den mest fremførte norske komponisten. Plateselskapene BIS og NAXOS har de senere år gitt ut CDer internasjonalt med en god del av musikken hans. Særlig er *Hundrad Hardingtonar*, Klaverkonsertene og Hardingfelekonserteren *Tri Fjordar* mye spilt. Hans viser *Vi skal ikkje sova bort sumarnatta* (Låstad Lygre) og *So rodde dei fjordan* (Vaa) er også kjent av et bredt publikum.

Tveitt har en særegen og original stil, nært knyttet til norsk folkemusikk, der han kombinerer naturlyrikk med burleske krumspring. Ikke minst hans instrumentasjonskunst gir ham en sterk posisjon i sin generasjon av norske komponister.

En stor kulturhistorisk tragedie inntraff i 1970, da en stor del av Tveitts produksjon gikk tapt i en brann på gården hans i Norheimsund. Kun et fåtall av verkene var utgitt på forlag. I årene etter Tveitts død har hans familie drevet et omfattende innsamlingsarbeid blant musikere, ensembler og arkiver. Den største delen av verkene finnes fortsatt bare som manuskripter.

Mye er ikke avklart omkring Geirr Tveitts verkliste, en fullstendig og detaljert registrering av det han komponerte, er ikke gjort. Den mest komplette listen har Reidar Storaas satt sammen i sin biografi som er planlagt utgitt i 2008.

Tveitt reviderte ofte komposisjonene sine, og dette gjør at det er et omfattende og krevende arbeid å editere de verkene som er funnet etter brannen i 1970. Til tross for brannen er listen over eksisterende verker omfattende. Noe publiseringsarbeid er allerede i gang, men det er foreløpig få verker som er editert. Ca. en sjettedel av de bevarte verkene er utgitt på forlag. En del av disse bør editeres.

Verker man bør starte med er Klaverkonsertene og de fire eksisterende suiteene til *Hundrad Hardingtonar* (editering trengs også på de to av disse som er utgitt på forlag), arrangementet av Griegs *Ballade* og Hardingfelekonserteren *Tri Fjordar*. De aller fleste spillbare manuskriptverkene er distribuert av MIC, mens Nasjonalbiblioteket oppbevarer det ufullstendige materialet, inkludert brann- og vannskadete manu-skripter. En utgave av Tveitts verker må skje i samarbeid med forlag som Norsk Musikforlag, Edition Wilhelm Hansen o.s.v.

Verkoversikt på side 34.

Et av manuskriptene som ble ødelagt under brannen i Geirr Tveitts hjem i Norheimsund i 1970 (foto: Øyvind Norheim)

Fartein Valen (1887–1952)

Fartein Valen har alltid hatt en spesiell posisjon i norsk musikkliv, og han er også i utlandet ansett som en helt særegen modernist. Hans musikk ble motarbeidet av konservative kritikere og kolleger, mens andre kolleger, litterater og billedkunstnere dannet en lobby og oppnådde at han fikk kunstnerlønn i 1935. Da flyttet Valen fra Oslo tilbake til slektsgården på Valevåg nord for Haugesund. Her skrev han i de følgende årene sine største verk, symfoniene og konsertene.

Musikken hans ble tidlig fremført av ledende dirigenter. Etter internasjonale suksesser på festivaler i 1947 og 1948 ble det i 1949 opprettet et Fartein Valen Selskap av entusiaster både i London og i Oslo. Dette Selskapet er nå gått inn i Fartein Valen Stiftelsen som sammen med Haugesund kommune og Sveio kommune arrangerer Fartein Valen dagene, en årlig festival.

Valen har 44 nummer på sin opusliste og et par verker (Strykekvartett nr 0 og *Salme 121*) uten opusnummer. Alle verkene er under forlagskontrakt. Valen fikk utgitt noen verker på Wilhelm Hansen og Norsk Musikforlag i mellomkrigsårene. Han inngikk forlagskontrakt med Lyche Edition i 1947, hvor det aller meste av hans musikk er utgitt. De første utgivelsene ble korrekturlest av Valen selv og Philip Krømer, ansatt i forlaget. Etter Valens død sto flere fremragende norske musikere for korrekturlesingen. På initiativ av musikkviter Bjarne Kortsen, som påtalte mange feil i det trykte notematerialet, ble alle forlagsutgivelsene gjennomgått på 1970-tallet av Kjell Skyllstad, Jan Maegaard og Herbert Blomstedt. De feilene disse fant er så langt ikke blitt rettet opp av forlaget.

Lyches utgivelser er gjort på grunnlag av Valens egne renskrevne partiturer, og verkene har i mange år vært både fremført og innspilt i henhold til dette. Det må antas at disse partiturene også ble lagt til grunn for både forlagets edisjonsarbeid og korrektur. I forbindelse med Stavanger Symfoniorkesters CD-innspilling av alle Valens orkesterverk under dirigenten Christian Eggen, oppdaget sistnevnte at feilene i forlagsutgavene stikker dypere enn før antatt. Det er ikke samsvar mellom Valens egne renskrivninger og de trelinjers particellene han brukte når han komponerte.

Particellene er så godt som feilfrie, mens hans innføringer er til dels meget mangelfulle. Mange av feilene er så opplagte at det ikke kan dreie seg om at Valen foretok endringer under

innføringen. Det dreier seg f.eks. om doblinger av instrument hvor det ene instrumentet plutselig opphører å spille mens det andre fortsetter. Slike opphør korresponderer gjerne med bladsifte i partikkellet.

I tillegg kommer feil som har skjedd i utgivelsesprosessen. Siden forlaget fortsatt benytter orkesterstemmene som er skrevet på grunnlag av Valens partiturer fra før forlagsutgivelsen, er det faktisk mindre feil i dem enn i Lyches partiturer, men også de bygger på Valens feilaktige innføringer. Notematerialet til den ”norske modernismes far” er dermed i en så dårlig forfatning at en total gjennomgang og nyutgivelse av en rekke verker bør foretas.

Christian Eggen har stilt samtlige av sine gjennomgåtte Valen-partiturer til disposisjon for Musikkarvprosjektet. Han ble imidlertid ikke oppmerksom på forskjellene mellom particeller og Valens innføringer før et godt stykke ut i innspillingsprosessen. Han har gått gjennom particellene til følgende seks verk: *Nenia*, *An die Hoffnung*, *Kirkegården ved havet*, *La isla de las calmas* og *Symfoni Nr. 3 og 4*, og anbefaler derfor en tilsvarende gjennomgang av de åtte verkene han ikke har tatt for seg på denne grundige måten.

I forbindelse med plateinnspilling arbeider Det Norske Solistkors dirigent, Grethe Pedersen, med Valens korverker og melder at også disse må gjennomgås.

Verkoversikt på side 36

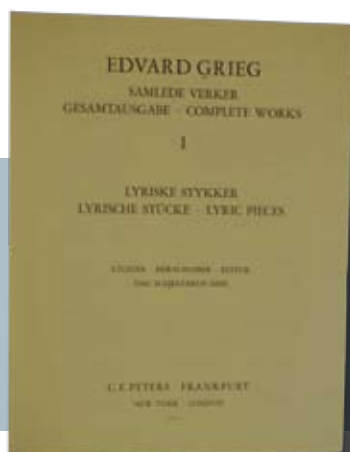
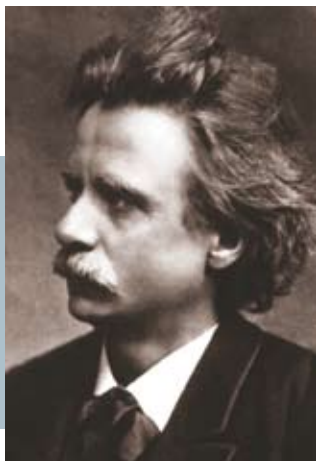

Fartein Valens Symfoni nr. 4:

Øverst: Fartein Valsens partitell

Midten: Tilsvarende takter i Fartein Valens håndskrevne partitur

Nederst: Tilsvarende takter i forlagsutgaven med Christian Eggens påvisninger av feil: bl.a. bortfall av basslinje og misforståelse av rytmen i cello i siste takt

Edvard Grieg er en av tre norske komponister som har fått utgitt samlede verker i en kritisk-vitenskapelig utgave

b) Editering av eksisterende samlet kritisk-vitenskapelig utgave

Av de tre komponistene som har fått samlede kritisk-vitenskapelig utgaver mener redaksjonsgruppen det kan være grunn til en oppfølging av Edvard Grieg.

Orkester- og scenemusikken i den kritisk-vitenskapelige utgaven av Edvard Griegs *Samlede verker* i 20 bind (Edition Peters) blir i dag bare i liten grad brukt av utøvere når Griegs musikk skal fremføres. Få av orkesterverkene har fått nytt orkestermateriale tilpasset den kritisk-vitenskapelige utgaven. Forlaget leier ut stemmer og partiturer fra de eldre utgavene. Det er helt klart ønskelig at Grieg-utgaven også blir tilgjengelig som praktisk utgave. Slik kan alt edisjonsarbeidet som er gjort få konsekvenser også for fremføringer. Grieg var meget nøyaktig med korrekturlesing av sine verker, så utgavene han selv sto bak har høy kvalitet. Men leiematerialet som i dag blir benyttet til for eksempel symfonien (ikke utgitt av Grieg selv) har en del feil og mangler.

KATEGORI 2: UTVALGTE VERKER I EN KRITISK-VITENSKAPELIG UTGAVE

Vurderingen av hvilke komponister som burde få utgitt sin fullstendige produksjon viste at problemstillingen var mer nyansert enn først antatt. En del komponister har hatt og har en sterk posisjon i deler av sin produksjon. Dette kommer bl.a. til syne i repertoaret til norske musikere og deres plateinnspillinger. Mye av dette repertoaret er utgått fra forlag for mange år siden og er nå kun tilgjengelig fra bibliotek. I denne kategorien har redaksjonsgruppen prioritert:

Oscar Borg: *Musikk for blåsere.*

Christian Sinding: *Symfonier, øvrige orkesterverk, fiolinmusikk, kammermusikk, sanger.*

Johan Halvorsen: *Symfonier, øvrige orkesterverk, fiolinmusikk, sanger.*

Oscar Borg (1851-1930)

Den mest sentrale norske komponisten for blåseorkester er Oscar Borg. Han er mye fremført, også internasjonalt. Borg behersket særlig marsjsjangeren fullt ut, med en kombinasjon av raffinement og forutsigbarhet. En rekke av hans marsjer er stadig populære. Han har komponert mye musikk for mindre ensembler, sanger, kor, klaver- og orgelmusikk etc. Etter gruppens mening bør i første omgang hans musikk for blåseorkester publiseres. Norge har mange og dyktige profesjonelle blåseorkestre og et rikt historisk repertoar. Utgaver av Oscar Borgs musikk for blåseorkester (over 100 mindre komposisjoner) vil kunne være et viktig pionerarbeid som kan sikre denne delen av musikkarven. Det Norske Blåseensemble i Halden har alt initiert et slikt arbeid med å lage praktiske utgaver av Borgs komposisjoner for blåsere i originalbesetning. Noen av disse er under utgivelse på Norsk Noteservice AS.

Christian Sinding (1856-1941)

Christian Sinding ble tidligere av mange ansett som Griegs store etterfølger, og han oppnådde en bred internasjonal anerkjennelse i sin levetid. Fra 1910 fikk han kunstnerlønn av staten, og i 1924 fikk han Wergelands *Grotten* som æresbolig. Siden krigens hendelser har det vært et mer problematisk forhold mellom hans hjemland og hans musikk. Det kan diskuteres hva som er grunnen til at han i etterkrigstiden ble mindre spilt, men mye kan tyde på at det har vært vanskelig å vurdere hans musikk "bare som musikk". Som Grieg komponerte han et stort antall sanger og en rekke kortere klaverstykker, der *Frühlingsrauschen* er det mest kjente og avholdte. Hans opusliste omfatter over 130 verk: bl.a. fire symfonier, konserter, kammermusikk og operaen *Der Heilige Berg*. Han har hatt stor historisk betydning, og det kommer ut stadig flere innspillinger med hans musikk. Disse verkene burde nå bli publisert og gjort tilgjengelig. Hans symfonier er spilt inn av to plateselskaper i nyere tid, og alle fire står sentralt i vår symfoniske litteratur. Særlig den fjerde symfonien behøver omfattende editering. Hans sanger finnes i dag ikke tilgjengelig i en samlet publikasjon. Disse er blitt aktualisert gjennom sangeren Per Vollestad's doktoravhandling (2002) og innspillinger og burde publiseres.

Johan Halvorsen (1864-1935)

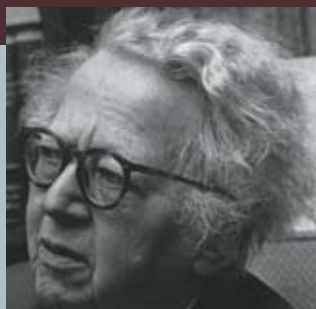
Johan Halvorsen var en av de mest sentrale og produktive norske komponistene i sin generasjon. Han har et mangefasettert og friskt tonespråk, alltid med utmerket instrumentasjon. Hans virke som fiolinist, dirigent og komponist falt sammen med en viktig periode for oppbyggingen av norske teater- og orkesterinstitusjoner. Halvorsen komponerte ca 170 verk, hvorav mange aldri er utgitt. I praksis er Halvorsens musikk i dag nesten kun tilgjengelig i bibliotek. Det er naturlig at en publisering av Halvorsens verker skjer planmessig, slik at man på lengre sikt kan få publisert store deler av hans produksjon. Man kan derfor starte med Symfoni 2 og 3, slik at alle hans symfonier blir tilgjengelig i gode utgaver. En fullstendig verkoversikt med tematiske fortegnelser og oversikt over notemanuskripter og utgaver, er utarbeidet av Øyvind Dybsand. Det betyr at mye av det nødvendige forarbeidet for publisering allerede er gjort.

Per Ungs skulptur av Johan Halvorsen utenfor Nationaltheateret i Oslo

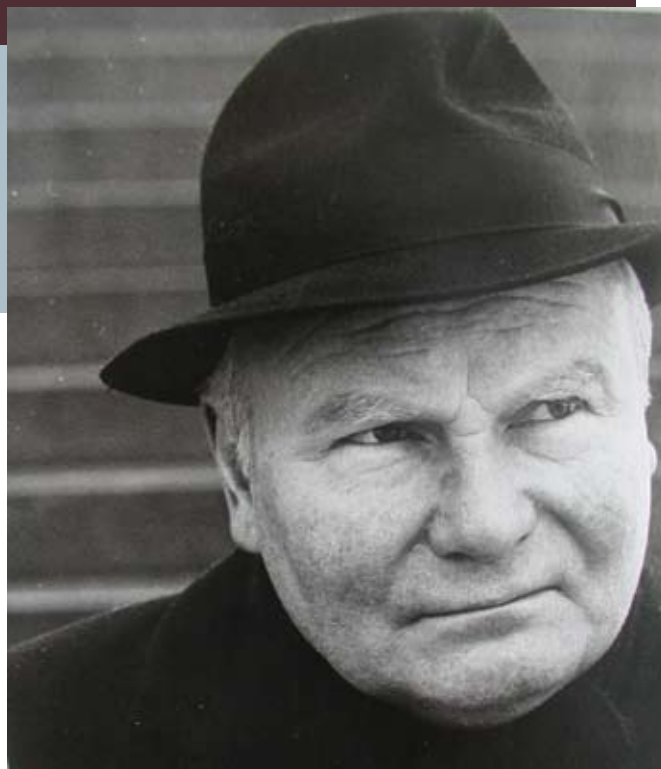

Øistein Sommerfeldt

Pauline Hall

Finn Mortensen (foto: Tom Sandberg)

KATEGORI 3: ENKELTVERKER SOM FORESLÅS EDITERT OG PUBLISERT

I tillegg til verker av komponister som er nevnt foran, er det også en betydelig mengde av andre komponisters verker som har stor verdi, og som på forskjellige måter representerer norsk musikkultur.

Komponister som har fått store deler av sine verker tilgjengelig i tilfredsstillende form kan fortsatt ha behov nye kritisk-vitenskapelige utgaver. I denne gruppe finner vi anerkjente komponister som Harald Sæverud, der både *Obo-* og *Cellokonserten* bør utgis i tillegg til hans fire første symfonier, og David Monrad Johansen, der for eksempel *Klaverkonserten* og *Klaverkvartetten* mangler i kritisk-vitenskapelig utgave. Noen komponister har en stor produksjon, men bare noen få av deres verker inntar en viktig plass i norsk musikkhistorie. Enkelte komposisjoner er utgitt som opptrykk av komponistens egen autograf, som kan være av variabel kvalitet.

Redaksjonsgruppen har samlet seg om en rekke komposisjoner som spenner fra midt på 1800-tallet, Ole Bull og Thomas Tellefsen, til 1970-årene, med Finn Mortensen og Øistein Sommerfeldt. Disse burde ha en naturlig plass på musikernes repertoarer, og bør derfor utgis i tilfredsstillende utgaver.

Følgende liste inneholder eksempler på verker som etter redaksjonsgruppens mening kan være verd å publisere enkeltvis. Blant disse fins det ulike utfordringer. Noen av verkene kan relativt enkelt publiseres i sin nåværende form, andre vil trenge grundig editering.

Listen omfatter ikke store musikkdramatiske verker, da publisering av slikt materiale medfører andre typer problemer enn vanlig konsertrepertoar, både hva rettigheter og omfang angår. Materialet til slike verker burde etter gruppens mening få en egen gjennomgang.

Alnæs, Eyvind	Orkestersanger *
Alnæs, Eyvind	Symfoni, op. 43
Alnæs, Eyvind	Symfoni, op. 7
Andersen, Karl	Symfoni for kammerorkester
Borgstrøm, Hjalmar	Symfoni , d-moll
Borgstrøm, Hjalmar	Symfoni , G-dur
Bræin, Edvard Fliflet	Ritmico e melodica, op. 19
Bræin, Edvard Fliflet	Symfonisk forspill, Op. 11
Bull, Ole	Et Sæterbesøg
Bull, Ole	Norges Fjelde
Bull, Ole	Polacca Guerriera
Bull, Ole	Vildspel i Lio
Egge , Klaus	Strykekvartett *
Elling, Catharinus	Fiolinkonsert *
Elling, Catharinus	Konsertstykke for fløyte og orkester
Elling, Catharinus	Symfoni i A-dur
Elling, Catharinus	Symfoni i a-moll
Groven, Eivind	Faldafeykir : Symfoniske slåttar II, op. 53
Groven, Eivind	Hjalarljod *
Groven, Eivind	Symfoni no. 1 : Innover viddene, op. 26
Groven, Eivind	Symfoni no. 2 : Midnattstimen, op. 34
Hall, Pauline	Cirkusbilleder
Hall, Pauline	Suite av scenemusikken til “Julius Cæsar”
Hesselberg, Eivind	Allegretto giocoso
Hesselberg, Eivind	Scherzo notturno
Holter, Iver	Symfoni, F-dur, Op. 3
Hurum, Alf	Bendik og Årolilja, Symfonisk digting for orkester
Johansen, David Monrad	Ignis Ardens, Op. 20
Johansen, David Monrad	Konsert for klaver og orkester, op. 29 *
Johansen, David Monrad	Kvartett for klaver, violin, viola og violoncello, op. 26
Kielland, Olav	Concerto per violino ed orchestra, op.7
Kielland, Olav	Sinfonia I, op. 3
Kleven, Arvid	Skogens søvn op. 9 for orkester
Kleven, Arvid	Symfonisk Fantasi op. 13/15 for orkester
Kvandal, Johan	Strykekvartett nr. 3 *
Mortensen, Finn	Fantasi for fiolin og orkester, op. 45
Mortensen, Finn	Kammermusikk, op. 31
Mortensen, Finn	Klaverkvartett, op. 19
Mortensen, Finn	Kvintett for blåsere, op. 4 *
Mortensen, Finn	Phantasie für Klavier und Orchester, op.27
Mortensen, Finn	Symfoni, op. 5 *
Mortensen, Finn	Tone Colours, Op. 24
Neupert, Edmund	Etyder for klaver *
Olsen, Ole	Konsert for waldhorn og orkester F-dur
Olsen, Ole	Aasgaardsreien : Symfonisk Dikt, op. 10 *
Sommerfeldt, Øistein	Hafrsfjord, op. 30
Sommerfeldt, Øistein	Intrada : Symfonisk forspill, op. 57
Sæverud, Harald	Cello-konsert, op. 7
Sæverud, Harald	Kjempeviseslått - orkesterversjon *
Sæverud, Harald	Obo-konsert, op. 12
Sæverud, Harald	Symfoni nr. 1
Sæverud, Harald	II Sinfonia, op. 4
Sæverud, Harald	Symfoni nr. 3, op. 5
Sæverud, Harald	IV. Symfoni, op. 11
Tellefsen, Thomas D. A.	Klaverkonsert nr. 1
Tellefsen, Thomas D. A.	Klaverkonsert nr. 2
Ulfrstad, Marius Moaritz	Klavérkonsert
Winter-Hjelm, Otto	Symfoni nr. 1
Winter-Hjelm, Otto	Symfoni nr. 2

De verkene som er merket med * er forlagsutgivelser som trenger ny editering.

I tillegg vil det etter redaksjonsgruppens mening være behov for å utgi antologier som inneholder verker av flere komponister. Det tenkes her på sangalbum, klaveralbum, korsamlinger m.v. Eks: ”Utvalgte norske romanser fra 1800-tallet”.

6. ORGANISERING, FINANSIERING OG FREMDRIFT I DET VIDERE ARBEIDET

En realisering av det verne-, edisjons- og publiseringsarbeidet som redaksjonsgruppen foreslår iverksatt forutsetter at Musikkarvprosjektet videreutvikles og følges opp. I tråd med mandatet foreslår gruppen følgende tiltak:

ETABLERING AV PROSJEKTORGANISASJON

Arbeidet med vern, editering og publisering av musikkarven vil måtte strekke seg over flere tiår, og det vil måtte være basert på et bredt samarbeid mellom alle relevante aktører. For å få til en overordnet prioritering, koordinering og finansiering av de oppgaver som skal løses, foreslår redaksjonsgruppen at det så snart som mulig etableres en egen prosjektorganisasjon. I prinsippet kan dette løses på to alternative måter. Musikkarvprosjektet kan legges inn i en allerede eksisterende organisasjon, eller det kan etableres som en selvstendig, uavhengig stiftelse hvor bibliotek og samlinger, musikkforleggerforeningen, Norsk teater- og orkesterforening, komponistenes, dirigentenes og musikernes organisasjoner, universitetene og høyskolene, NRK, MIC og andre relevante parter kan delta som stiftere. Prosjektorganisasjonen bør etter gruppens oppfatning være et kompetansesenter for musikkedisjon, med prosjektplasser for forskere, dirigenter og andre som arbeider med editering av noter. Et slikt miljø finnes ikke i Norge i dag.

Redaksjonsgruppen har vurdert opprettelse av en selvstendig stiftelse som den mest gunstige løsning. For det første er det mange ulike interesser representert i prosjektet. Det er viktig at den organisatoriske løsningen er og fremstår som uavhengig av enkeltinstitusjoners og interesseorganisasjoners agendaer. For det andre vil en stiftelse stå fritt når det gjelder å søke midler fra ulike private og offentlige kilder. En mulig løsning kan være å knytte stiftelsen administrativt til en eksisterende institusjon med et relevant fagmiljø. Gruppen anbefaler at Norges musikkhøgskole blir bedt om å påta seg oppgaven som vertsorganisasjon for et slikt kompetansesenter. Med sin kompetanse innenfor komposisjon, direksjon, musikkutøvelse, musikkformidling og musikkhistorie, vil Norges musikkhøgskole representere en relevant og interessant kontekst for gjennomføringen av Musikkarvprosjektet.

UTREDNING AV VERNERELATERTE OPPGAVER

Siden en stor del av note- og lydmaterialet samt andre kilder knyttet til musikkarven befinner seg i biblioteker, arkiver og samlinger, er det viktig at det blir lagt vekt på å fremskaffe forslag til hvordan de vernerelaterte utfordringene kan løses på en god, effektiv og brukerorientert måte. Det foreslås derfor at det så snart som mulig nedsettes en arbeidsgruppe som skal utrede oppgaver, arbeidsdeling og samordningsbehov i bibliotekenes, arkivenes og samlingenes arbeid med fysisk vern, digitalisering, katalogisering og kunnskapsformidling knyttet til musikkarven.

Det bør være et mål at arbeidet oppsummeres i en verneplan for den klassiske musikkarven. Planen bør etter redaksjonsgruppens oppfatning utvikle strategier særlig for vernerelatert digitalisering av notesamlinger, anbefalte standarder for bevaring og oppbevaring av originalmanuskripter og et fellessystem for elektronisk katalogisering og gjenfinning.

Arbeidet bør ledes av Nasjonalbiblioteket.

EDISJONSORIENTERT FORSKNING OG KOMPETANSEUTVIKLING

Det bør parallelt med utredningen av de vernerelaterte oppgavene settes ned en gruppe med representanter for relevante utdannings- og forskningsinstitusjoner som får i oppgave å utvikle en samordnet strategi for å øke den edisjonsorienterte forskningen, og å styrke kompetansen innenfor musikkedisjon. Utvalget bør ta for seg problemstillinger knyttet til finansiering av og rekruttering til forskningsoppgaver knyttet til editering av musikkverk. Etter initiativ fra redaksjonsgruppen, er det fra høstsemesteret 2008 mulig å ta en mastergrad i musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo med spesialisering i edisjonsarbeid. Gruppen bør vurdere om det er behov for ytterligere utdanningstilbud, eventuelt tilsvarende tilbud i andre deler av landet.

Arbeidet bør etter gruppens oppfatning ledes av Norges musikkhøgskole og Universitetet i Oslo i fellesskap.

MIC SOM PUBLISERINGSINSTANS FOR "IKKE-PUBLISERT" HISTORISK MUSIKK

MIC Norsk musikkinformasjon bør utstyres med ressurser til å starte systematisk publisering av historiske verker som ikke er utgitt på kommersielle forlag. Publiseringen bør skje ut fra de samme kulturpolitiske forutsetninger som er lagt til grunn for senterets produksjon og distribusjon av samtidsmusikk. Dette bør innebære at den historiske musikken som publiseres også følges opp med en innsats når det gjelder nasjonal og internasjonal informasjon og promotering. Det er imidlertid viktig å presisere at det er en fordel at editerte verker utgis på etablerte forlag.

FINANSIERING

Det bør, etter redaksjonsgruppens oppfatning, primært være et offentlig ansvar å finansiere vern, editering og ikke-kommersiell publisering av musikkarven. Prosjektet bør derfor presenteres for og diskuteres med både de kulturpolitiske og de forskningspolitiske myndighetene med sikte på langsiktig støtte. Dette bør være et ansvar for den foreslåtte stiftelsen og dens styre.

En rekke innsatser vil måtte løses av institusjoner og organisasjoner som allerede mottar tilskudd fra stat, fylkeskommuner og kommuner. Institusjonene må selv søke om de midlene som er knyttet til egen virksomhet i Musikkarvprosjektet. Dette vil også gjelde midler til edisjonsorientert forskning.

Enkeltprosjekter med en klar tidsavgrensning bør kunne delfinansieres gjennom bidrag fra private fond og sponsorer.

Det foreslås at det etableres en tilskuddsordning for finansiering av edisjonsarbeid. Ordningen bør være åpen for søknader fra alle relevante aktører som ønsker å tilrettelegge notemateriale for fremføring. Ordningen bør også være åpen for søknader fra musikkforlagene. Ved fordelingen av midler må det stilles krav til kvalitet, og til at editerte verker skal gjøres allment tilgjengelig for kjøp, leie eller nedlasting. En slik støtteordning kan forvaltes enten av Norsk kulturråd eller av prosjektorganisasjonen.

Kultur- og kirkedepartementet bør søkes om oppstartsmidler for prosjektet for 2009.

Dirigentene Bjarte Engeset og Peter Szilvay vurderer tilstanden på norsk orkestermusikk
(Foto: MIC/Tomas Lauvland Pettersen)

VEDLEGG - VERKOVERSIKTER AV PRIORITERTE KOMPONISTER

JOHAN SVENDSEN

SYMFONIER

Opus 4: Symfoni nr. 1, Opus 15: Symfoni nr. 2.

SYMFONISKE DIKT

Opus 8: Sigurd Slembe, Opus 11: Zorahayda, Opus 18: Romeo og Julie.

NORSKE RAPSODIER

Opus 17: Norsk rapsodi nr. 1, Opus 19: Norsk rapsodi nr. 2, Opus 21: Norsk rapsodi nr. 3, Opus 22: Norsk rapsodi nr. 4.

ORKESTERMUSIKK

Opus 9: Karneval i Paris, Opus 10: Sørgemarsj, Opus 12: Festpolonese, Opus 13: Kroningsmarsj, Opus 14: Norsk kunstnerkarneval, Opus 28: Polonese, VERK 123: Norsk springdans, VERK 125: Persisk dans, VERK 128: Andante funèbre, VERK 129: Prélude.

KONSERTER OG SOLOVERKER

Opus 6: Fiolinkonsert, Opus 7: Cellokonsert, Opus 26: Fiolinromanse, VERK 107: "Farvel" Fantasi for fiolin, VERK 122: Caprice.

STRYKEORKESTERMUSIKK

Opus 27: To svenske folkemelodier, Opus 30: To islandske melodier, Opus 31: "I Fjol gjætt'e Gjeitinn", Strykeorkesterversjon av Opus 3: Strykeoktett.

KAMMERMUSIKK

Opus 1: Strykekvartett, Opus 3: Strykeoktett, Opus 5: Strykekvintett, VERK 106: Tre etyder, VERK 130: Albumblad, VERK 131: Stykke uten tittel, VERK 132: Etyde, VERK 133: Caroline-vals.

DANSER

VERK 101: Anna-polka, VERK 102: Til Sæters. Vals, VERK 103: Klingenberg-salon-polka, VERK 104: Bolero, VERK 105: Catharina-vals, VERK 108: Caroline-vals, VERK 109: Antonia-vals, VERK 110: Marsj "Den 9. november", VERK 111: Elise-vals, VERK 112: Albertine-vals, VERK 113: Blomsterpike-vals, VERK 114: Adèle-vals, VERK 115: Julie-galopp, VERK 116: Johanne-galopp, VERK 117: Hedwig-vals, VERK 121: Marsj "Kamp fører til seier",

VOKAL- OG KOR-MUSIKK

Opus 2: To mannskorsanger, Opus 23: Fem romanser, Opus 24: Fire romanser, Opus 25: To romanser, VERK 118: Guds Fred, VERK 119: "Ich stoss auf des Berges Spitze", VERK 120: Dæmring.

KANTATER

Opus 29: Bryllupskantate, Opus 32: Hymne, VERK 124: Wergeland-kantate, VERK 126: Holberg-kantate, VERK 127: Festkantate. Sangernes morgenhilsen.

BALLETTER

Opus 33: "Foraaret kommer".

ARRANGEMENT FOR STRYKEKVARTETT

VERK 201: 25 arr. for strykekvartett, VERK 220: 62 arr. for strykekvartett.

ARRANGEMENT FOR ORKESTER I

VERK 202: Johann Strauss d.y. : Bukett-vals, VERK 203: Joseph Lanner: Marie-vals, VERK 204: Johannes Steenberg: Menuett, VERK 207: Carl von Radecki: Andantino et adagio, VERK 213: Ole Bull: Sæterjentens søndag, VERK 215: Alessandro Stradella: Kirkearie, VERK 216: Jacques Halévy: "Il va venir", VERK 218: Edmund Neupert: Før slaget. Nordisk tonedigt, VERK 219: J.P.E. Hartmann: Sørgemarsj.

ARRANGEMENT FOR ORKESTER II

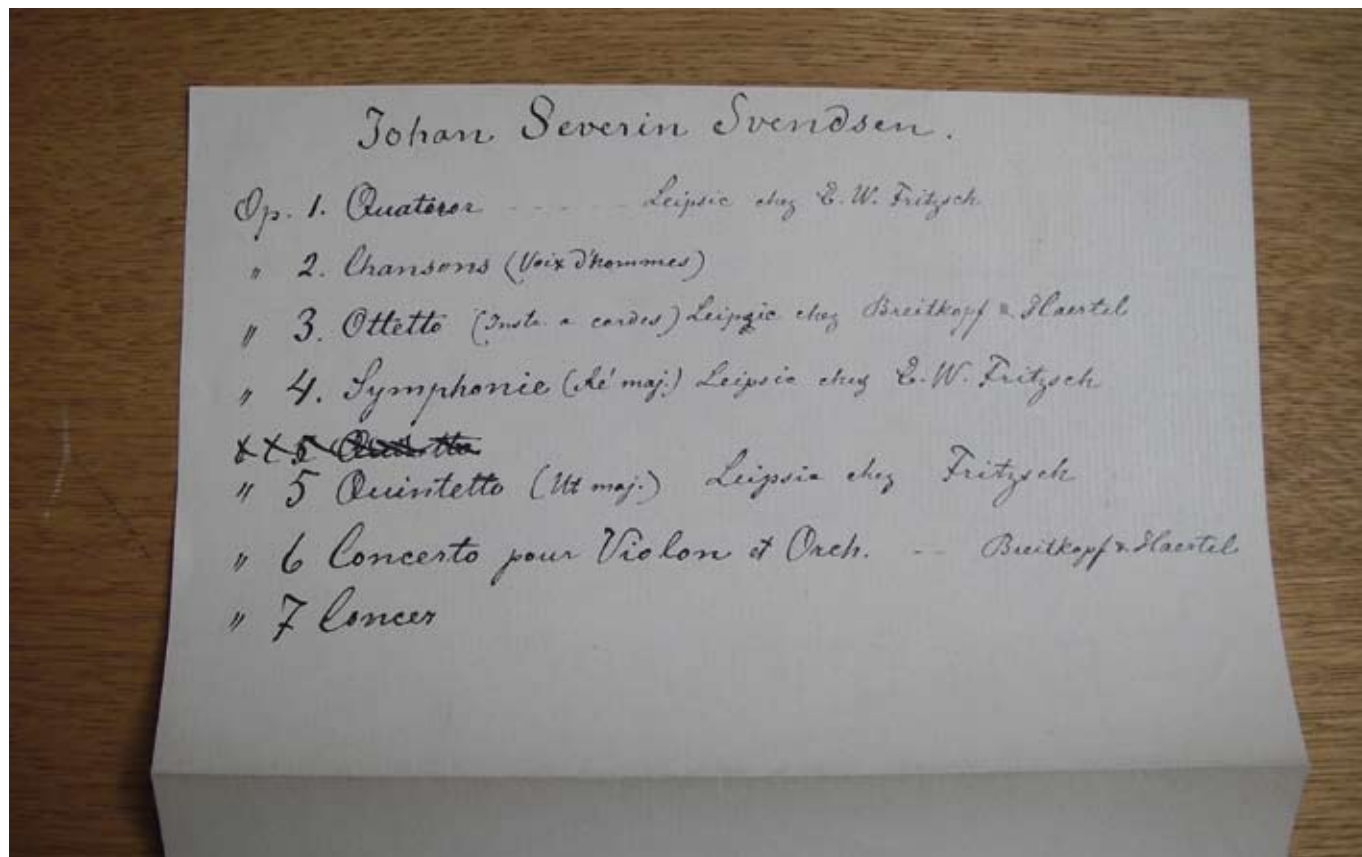
VERK 205: Robert Schumann: Faschingsschwank aus Wien, VERK 206: Franz Liszt: Ungarsk rapsodi nr. 2, VERK 208: Franz Schubert: Divertissement à la hongroise, VERK 209: Franz Liszt: Ungarsk rapsodi nr. 6, VERK 210: Richard Wagner: Träume, VERK 211: Robert Schumann: Abendlied, VERK 212: Franz Schubert: Andante sostenuto, VERK 214: Robert Schumann: Träumerei.

DIVERSE KLAVERUTGAVER OG ARRANGEMENT AV EGNE VERKER

DIVERSE MINDRE VERKER OG SKISSER

Opus 16: Rødnæseriddermarsch, VERK 301: Axvalla-marsj (Tvil), VERK 301a: Stykke i Ess-dur (Tvil), VERK 302: Marsj (Ass-dur) (Tvil), VERK 303: Revelje (Tvil), VERK 304: Romanse (uten tekst), VERK 305: Gyldenlak (Ufullført), VERK 306: Zwei Könige sassen auf Orkdal, VERK 401: Vals, VERK 402: "Hun er sød, hun er blød", VERK 403: Andantino quasi Allegretto, VERK 404: Dans, VERK 405: Klaverstykke, Skisser.

Johan Svendsens start på en verkleste (Foto: Jørn Fosheim)

AGATHE BACKER GRØNDAHL

(Årstall angir utgivelsesår.)

SANG OG KLAVER

Opus 1: *Tre Sange* (1872). Opus 2: *Fem Sange* (1873). Opus 3: *Fem Sange* (1874). Opus 4: *Syv Sange* (1875). Opus 5: *Fyra sånger af Z. Topelius* (1875). Opus 6: *Seks Sange* (1879). Opus 7: *Sommerliv* (1879). Opus 8: *Fem Sange* (1879). Opus 9: *Sex Sange* (1879). Opus 10: *Vier Gesänge* (1879). Opus 12: *Fem sånger* (1882). Opus 13: *Fem Sange* (1881). Opus 14: *Sechs deutsche Lieder* (1881). Opus 16: *Sex Sange* (1884). Opus 17: *Sange ved Havet* (1887). Opus 18: *Syv Folkeviser og Romancer til Texter af Ernst von der Recke* (1886). Opus 21: *Serenade* (1888). Opus 23: *Blomstervignetter* (1888). Opus 26: *Sange til Texter af H. Drachmann* (1890). Opus 27: *Seks Sange* (1890). Opus 28: *Chant de Noces* (1890). *Ti Sange til Texter af Vilhelm Krag* (1892). Opus 31: *Ti Sange til Digte af Vilhelm Krag* (1894). Opus 34: *Norske Folkeviser arrangerede for en Sopranstemme* (1894). Opus 40: *To Duetter for Sopran og Baryton* (1897). Opus 41: *Fem Sange for Mezzo-Sopran* (1897). Opus 42: *Barnets Vaardag* (1899). Opus 43, Hefte I: *Åtte Kjæmpeviser* (1897). Opus 43, Hefte II: *Tyve Folke- og Skjæmteviser* (1897). Opus 46: *Fem Sange* (1898). Opus 48: *To Sange fra Havet* (1899). Opus 49: *Tre Sange i Moll* (1899). Opus 50: *Sommer* (1900). Opus 51: *Tolv Folkeviser og Melodier fra fremmede Lande* (1902). Opus 52: *Mor synger* (1900). Opus 54: *Sydover — Gen Süden* (1901). Opus 56: *Ahasverus* (1902). Opus 60: *Sechs deutsche Lieder aus der Jugend* (1903). Opus 62: *Kløvereng* (1903). Opus 65: *Fire Sange for Mezzo Sopran eller Baryton* (1904). Opus 70: *Endnu et Streif kun* (1907). *Fuglene* (1881). *To smaa Viser til Ord af Ivar Mortenson* (1888). *Lokkeleg fra Foldalen* (1890). *Hold fast. Sang ved Juletræet* (1892). *Norge* (1893). *Aftenbøn* (1896). *Folkevise* (1898). *Nu somnar vågen i Vestansjø* (1900).

KLAVER

Opus 11: *Etudes de concert* (1881). Opus 15: *Trois morceaux* (1882). Opus 19: *Fire Skizzer* (1886). Opus 20: *Suite* (1887). Opus 22: *Trois Etudes* (1888). Opus 24: *Six Idylles* (1888). Opus 25: *Drei Klavierstücke* (1890). Opus 30: *Norske Folkeviser*

og *Folkedandse* (1891). Opus 32: *Trois études de concert* (1895). Opus 33: *Norske Folkeviser og Folkedandse* (1894). Opus 35: *Tre Claverstykker* (1894). Opus 36: *Fantasistykker* (1895). Opus 37: *Sérénade* (1896). Opus 38: *Ungarske Studier* (1896). Op. 39: *Fantasistykker 2den Samling* (1896). Opus 44: *I Blaaffellet. Eventyrsuite* (1897). Opus 45: *Fantasistykker 3die Samling* (1897). Opus 47: *Etudes de concert* (1901). Opus 53: *Tre Klaverstykker* (1900). Opus 55: *Smaa Fantasistykker 4de Samling* (1902). Opus 57: *Concert-études* (1903). Opus 58: *Concert-études* (1903). Opus 59: *Seks Klaverstykker* (1903). Opus 61: *Prélude et grand menuet* (1904). Opus 63: *Lettere Fantasistykker* (1904). Opus 64: *Deux morceaux de salon* (1904). Opus 66: *Seks Fantasistykker (Barnlige Billeder)* (1905). Opus 68: *To Klaverstykker* (1907). Opus 69: *Tre Klaverstykker* (1907). *Humoreske* (1876). *Menuet* (1878). *Huldreslaat* (1887). *Kunstnermarsch i Anledning af Borgens Aabning* (1887). *Caprice* (1893).

KVINNEKOR

Opus 67a: *Flerstemmige Sange for Damestemmer* (1905).

BLANDET KOR

Opus 67b: *Flerstemmige Sange for blandet Kor* (1905). *Helg* (1898). *Nytaarsgry* (1901).

MANNSKOR

Flygtningerne (1876). *Stevnemødet* (1876) [arr. av opus 3, nr 1]. *Til Johan D. Behrens* (1888). *Fram Østerdøler* (1898). *I de sidste Øieblikke* (1905). *Der ligger et Land* (1906). *Snart synker Solen* (1906) [arr. av opus 8, nr 5]. *Endnu et Streif kun* (utrykt). *Ungdomssang* (utrykt). *Vaart fedraland* (utrykt).

MELODIER TIL TEKSTER I NORDAHL ROLFSSENS LESEBOK 1895

1. *I Jesu navn til sengs jeg gaar.* 2. *Morgensang.* 3. *Under Norges kyst.*

ORKESTER

Scherzo (utrykt). *Andante quasi Allegretto* for klaver og orkester (utrykt).

LUDVIG IRGENS-JENSEN

(Alle verker hvor det ikke er angitt et forlag er i manuskript i MIC)

ORKESTER

Air (1958) (Norsk Musikforlag). *Canto d'omaggio* (1950). *Partita sinfonica : symfonisk suite* (1938) (Norsk Musikforlag). *Pastorale religioso* (1941). *Passacaglia* (1927) (Norsk Musikforlag). *Rondo marziale* (1941). *Siciliano for strykeorkester*. *Sinfonia in re (symfoni d-moll)* (1941). *Suite fra "Kong Baldvins Armring"* (1937). *Tema con variazioni* (1925) (Norsk Musikforlag).

SANG OG OKESTER

Altar (1939) Tekst: Halldis Moren Vesaas. *Bols vise* (1938) Tekst: Hans E. Kinck. *De brendte våre gårder* (1945) Tekst: Inger Hagerup. *Der Gott und die Bajadere* (1932) Tekst: Johan Wolfgang von Goethe. *Heimferd: Dramatisk symfoni* (1930) Tekst: Olav Gullvåg. *Hägring* (1923) Tekst: Bertel Gripenberg. *I blodet hans blomde* (1930) Tekst: Olav Gullvåg. *Japanischer Frühling* (1957) Tekst: Hans Bethge: Overs. Av japansk poesi (Norsk Musikforlag). *Lutad mot gärdet* (1941) Tekst: Johan Ludvig Runeberg. *Til kongen* (1940) Tekst: Arnulf Øverland. *Ökenridten* (1923) Tekst: Bertel Gripenberg.

SOLOINSTRUMENTER – KAMMERMUSIKK

Bols vise (1938) fiolin og klaver (Norsk Musikforlag). *Duo for two violins* (1943) (Norsk Musikforlag). *Falkvor Lommanson* : Gammel norsk ballade for piano (1942) (Norsk Musikforlag). *I blodet hans blomde* (1939) for strykekvartett. *Pastorale religioso* (1939) for strykekvartett. *Quintet* (1927) for klaver og strykekvartett. *Rondo for violin og klaver* (1924). *Siciliano for klaver* (1924). *Sonate for violin og klaver* (1924).

SANG OG KLAVER

Alrunen (1919) Tekst: Arnulf Øverland. *Altar* (1939) Tekst: Halldis Moren Vesaas (Norsk Musikforlag). *Ballade* (1919) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *Barnebilleder* (1937). Tekst: Marie Hamsun (Norsk Musikforlag). *Barneviser*, Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Besværgelse* (1918) Tekst:

Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *Bol's song* (1938) Tekst(eng): Hans E. Kinck. *Bols vise* (1938) Tekst: Hans E. Kinck (Norsk Musikforlag). *Das mädchen auf der Brücke* (1922) Tekst: Hans Bethge: Overs. fra gammel kinesisk poesi (Norsk Musikforlag). *Das Meer erstrahlt* (1919) Tekst: Heinrich Heine (Norsk Musikforlag). *De brendte våre gårder* (1945) Tekst: Inger Hagerup (Norsk Musikforlag). *Den hellige Birgittas salme* (1919) Tekst: Maurice Maeterlinck (Norsk Musikforlag). *Den gamle* (1939) Tekst: Johan Ludvig Runeberg (Norsk Musikforlag). *Der blinker ei stjerner* (1919) Tekst: Sigbjørn Obstfelder. *Der schönsten Tod* (1922) Tekst: Hans Bethge. *Es war ein alter König* (1919) Tekst: Heinrich Heine. *Fabler* (1924) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Fabler og barnerim* (1924). Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. (Norsk Musikforlag). *Femme et chatte* (1918) Tekst: Paul Verlaine. *Fiskerens aftensang* (1939) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *Guldskyen* (1919) Tekst: Thor Lange (Norsk Musikforlag). *Hjuringsull* (1938) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Hvorfor vil de røde flammer spille* (1919) Tekst: Thor Lange. *I blodet hans blomde* (1930) Tekst: Olav Gullvåg. *I blodet hans blomde* (1930) versjon for sang og orgel Tekst: Olav Gullvåg. *Japanischer Frühling* (1920, rev. 1957) Tekst: Hans Bethge: overs. fra japansk poesi. *Kulden* (1924) Tekst: Einar Solstad. *Landevei* (1918) Tekst: Arnulf Øverland. *Lutad mot gärdet* (1938) Tekst: Johan Ludvig Runeberg (Norsk Musikforlag). *Nimm mich auf, uralte Nacht* (1919) Tekst: Heinrich Heine. *Norske barneviser* (1935) Tekst: trad. *Qu'as tu fait* (1918) Tekst: Paul Verlaine. (Norsk Musikforlag). *Rosenstaden* (1923) Innhold: Hägring ; Lindagulls navn ; Livstråderna ; Så kom du Lindagulls tårer ; Ännu en gång Önskestunden ; Ökenridten ; Och ägde jag ; En skugga ; På himlen stå planeterna - Tekst: Bertel Gripenberg - Delvis utgitt på Norsk Musikforlag. *Sang for mor* (1921) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Til kongen* (1940) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *To sanger av Hans Henrik Holm* (1943). *To svaler* (1941) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Tre søstre* (1919) Tekst: Thor Lange (Norsk Musikforlag). *Trädens sus* (1925) Tekst: Anders Österling. *Ulveære* (1940) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Vuggeviser* (1918) Tekst: Arnulf Øverland. *Vårbecken* (1950) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen (Norsk Musikforlag).

KVINNEKOR

Den lange reglen (1943) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen (Norsk Musikforlag). *Jul* (1947) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk

Musikforlag). *Klokkene* (1944) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Le voyage* (utdrag) (1917) Tekst: Charles Baudelaire. *Senhøst* (1944) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen. *Spurvekor* (1936) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen (Norsk Musikforlag).

kongen (1940) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *Under korset* (1935) Tekst: Dagfinn Zwilgmeyer (Norsk Musikforlag).

MANNSKOR

Barken på Stadt (1937) Tekst: Jakob Sande (Norsk Musikforlag). *Dagvise* (1945) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *De brendte våre gårder* (1945) Tekst: Inger Hagerup (Norsk Musikforlag). *Dyr og folk* (1936) Tekst: Åsmund Sveen (Norsk Musikforlag). *Ei malmfuru* (1939) Tekst: Hans Henrik Holm (Norsk Musikforlag). *Elvira* (1937) Tekst: Jakob Sande (Norsk Musikforlag). *En hustavle* (1955) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *Græsset hvisker om natten* (1936) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *To Holberg Epigrammer* (1954) Tekst: Ludvig Holberg (Norsk Musikforlag). *Hvite tind* (1936) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *I dag står flaggstangen naken* (1940) Tekst: Nordahl Grieg (Norsk Musikforlag). *Ingers-Jon* (1936) Tekst: Åsmund Sveen (Norsk Musikforlag). *Norge* (1924) Tekst: Arnulf Øverland. *Puken* (1936) Tekst: Åsmund Sveen (Norsk Musikforlag). *På knarrar i gamal tid* (1944) Tekst: Hans Henrik Holm. *På jorden et sted* (1960) Tekst: André Bjerke (Norsk Musikforlag). *Senorita* (1937) Tekst: Jakob Sande (Norsk Musikforlag). *Skjærgårdsvise* (1955) Tekst: Gabriel Scott (Norsk Musikforlag). *Sur dag* (1937) Tekst: Jakob Sande (Norsk Musikforlag). *Til kongen* (1940) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag). *Til Norges flagg* (1928) Tekst: Gunnar Reiss-Andersen (Norsk Musikforlag). *Tre rømlinger* (1936) Tekst: Ludvig Irgens-Jensen (Norsk Musikforlag). *Vårt hjem* (1948) Tekst: Arnulf Øverland (Norsk Musikforlag).

BLANDET KOR

Den klare sol (1935) Tekst: Dagfinn Zwilgmeyer (Norsk Musikforlag). *I blodet hans blønde* (1930) Tekst: Olav Gullvåg. *I dag står flaggstangen naken* (1940) Tekst: Nordahl Grieg (Norsk Musikforlag). *I dag står flaggstangen naken* (1940) Tekst: Nordahl Grieg (Norsk Musikforlag). *Kirken* (1935) Tekst: Dagfinn Zwilgmeyer (Norsk Musikforlag). *Kom due hit* (1935) Tekst: Dagfinn Zwilgmeyer (Norsk Musikforlag). *Pinse* (1935) Tekst: Dagfinn Zwilgmeyer (Norsk Musikforlag). *Rosa* (1935) Tekst: Olav Aukrust (Norsk Musikforlag). *Skrifte* (1935) Tekst: Dagfinn Zwilgmeyer (Norsk Musikforlag). *Til*

GEIRR TVEITT

(Alle verker hvor det ikke er angitt et forlag er i manuskript)

OPERA

Dragaredokko, opera i fem akter. - Under rekonstr. 2007. *Jeppe* (fritt etter Holberg) Rev. Den Norske Opera 1968.

BALLETT

Baldurs draumar, rekonstr. etter NRK-opptak 1938 av A. Rybnikov og K.D.Husby. (2002), *Birgingu*, koreografisk drama i 27 opptrinn. *Husguden*, ballett i 12 opptrinn.

ORKESTER

Hundrad hardingtonar - Suite nr. 1, (Edition Wilhelm Hansen) - Suite nr. 2 (Edition Wilhelm Hansen) - Suite nr. 4, - Suite nr. 5 (Edition Wilhelm Hansen). *Julekvelden*, symfoni. *Prillar*, symfonisk diktning, (rekonstruert). *Nyken*, symfonisk dikt. *To julatonar frao Hardanger*. *Reisebilleder* for orkester. *Lavrandsdatters vise*, kammerorkester. *Stavkyrkja i Kaupanger*. *Lur og orkester*. *Intrata Academica* til Universitetet i Bergen. *Utsyn* for kammerorkester (tidl. Stev). *Jonsoknatt* (instrumental versjon av Jonsokspel med til dels andre satstitler). *Solgudsymfonien*, en rekonstruksjon (Kaare D. Husby).

SKOLEORKESTER

Consecration / Upskoka (Norsk Musikforlag). *Norwegian suite nr. 1* for skoleorkester (Norsk Musikforlag). *Norwegian suite nr. 2* for skoleorkester (Norsk Musikforlag).

KLAVERKONSERTER

Concerto for klaver og orkester i F (editert utgave MIC 2008). *Concerto for klaver og orkester nr. 3 Hommage á Brahms* – Materialet tapt. *Concerto for klaver og orkester nr. 4 Nordljós* (MIC). *Concerto for klaver og orkester nr. 5* (Norsk Musikkforlag).

SOLOKONSERTER

Variasjonar yvir ei folkevisa frao Hardanger for to klaver og orkester (MIC). *Konsert for harpe og orkester nr. 2 Concerto Eroico* (MIC). *Konsert for hardingfela og orkester nr. 1. Konsert for hardingfela og orkester nr. 2 Tri fjordar*. *Fiolinkonsert*, klaverversjon, (Orkestrert av Kaare D. Husby 2006).

KORPS

Sinfonietta di soffiatori (Tonika/Norsk Musikforlag). *Det gamle kvernhuset* (Tonika/Norsk Musikforlag). *Hymne til fridomen* (Tonika/Norsk Musikforlag). *Sinfonia di soffiatori / Symfoni nr. 3* for blåsere (Warner Bros.). *Prinds Christian Frederiks Honnørmarsj*, brassband.

KLAVER

12 tvo-røystes fyristudiar (Breitkopf & Härtel). *12 tvo-røystes inventionar*, rev. utg. (Norsk Musikforlag). *Frå 12 tri-røystes fyristudiar*: Allegretto gracioso. *Frå 12 fire-røystes fyristudiar*: Presto feroce. *Sonate nr. 29/ Sonata etere* (Norsk Musikforlag). *Variationar yver eit tema d-moll / Mosafinnvariasjonar*. *Meinvarnadur* or *Baldurs draumar*. (Eget forlag). *Friarføter* (Norsk Musikforlag). *Barnefaren* (Norsk Musikforlag). *Fjedlmansjento* (Norsk Musikforlag). *Haringøl* (Norsk Musikforlag). *Solgudens dans* (Norsk Musikforlag). *Eolsharpa* (utgitt Paris 1947 / MIC). *Tull til Tullemor* 1944. *Menuett á Nadia da Norvegia/ Til Nadia Boulanger*. *Brudlaupsklokker / Til Ragnhild Nordsjø på brudlaupsdagen*. *Femti folkatonar frao Hardanger* (Norsk Musikforlag)

KAMMERMUSIKK

Jonsokkvelden (obo, horn, to fioliner, bratsj, cello, kontrabass). *Fra en reisedagbok* (strykekvartett). *Septettsats*. *Lavrandsdatters vise*, arr. for kammerorkester.

VOKALVERKER MED ORKESTER

Håkonarmål for sopran, tenor, bass, kor og orkester. *Håvamål* for tenor, harpe, fløyte og tromme (eller sang / klaver) (ufullst.). *Des Iles* for tenor og orkester. *Fire brev fra Edvard Grieg til Frants Beyer*, for tenor og orkester. *The Turtle* for høy røyst

og orkester, tekst John Steinbeck. *Bergkrystal*, tekst Knut Hamsun, kor og orkester. *Ved nyingen*, tekst Knut Hamsun, kor og orkester. *Kjikarten*, tekst Per Sivle, mannskor og orkester. *Basun*, tekst Knut Hamsun.

SANGER

Jonsoknatt (Jonsokspel), tekst Hans Henrik Holm. *Natt og Dag*, tekst fra Gylfaginning for baryton og klaver. *Wildenveysanger*, 1946. *Sanger til dikt i Ugler til Athen* av Herman Wildenvey. *Wildenveysanger. Songar til tekst av Liboris Villa Cantilla. Sju Sivlesongar. Songar til tekst av Jakob Sande.* Andre Sande-viser: *Fabel. Etter stormen. Når dagen til skyming. Kobbeskjer-hanen. Musa i orgelet. Songar til tekst av Marie Takvam. Songar til tekst av Knut Horvei. Songar til dikt av Ragnvald Vaage. Songar til dikt av Aslaug Vaa. Songar til dikt av Ivar Orgland. Tolv songar til dikt av Aslaug Låstad Lygre. Sanger til dikt av Arnulf Øverland. Sanger til dikt av Johan Falkberget. Songar til tekst av Hartvig Kiran. Songar til dikt av Anders Hovden. Mauriac-sanger*, tekst Francois Mauriac. *Songar til tekst av Sigrid Undset. Songar til tekst av Halldor Kiljan Laxness. Songar til dikt av Tarjei Vesaas. Sanger til tekst av Knut Hamsun. Songar til dikt av Olav H. Hauge. Songar til dikt av Ragnvald Skrede. Sanger til tekster av Ragnhild Jølsen. Songar til tekst av Olav Kaste. Sytjan songar og visor til dikt av Jan Magnus Bruheim. Snøstorm*, tekst Arne Garborg. *Trolltrall*, tekst Olav Lavik. *Gorilla-slager*, tekst Geirr Tveitt. *Friar'n* (Foxtrot), tekst Einar Skjæraasen, arr. Egil Monn-Iversen. *Lomnæsvisa*, tekst Alf Prøysen. *Roald Amundsen*, tekst Inge Krokann. *Roald Amundsen*, tekst Nils Johan Rud. *Hårteigen*, tekst Lars Vivelid. *Mandeltreblomar*, tekst Steinar Brauteset. *Di baka*, tekst Hans Lind. *Eg møtte deg aldri*, tekst Astrid Krog Halse. *Ragnhild si*, tekst Geirr Tveitt (Til Ragnhild Nordsjø). *Vårherre han vild' ikkje ha meg*, tekst Geirr Tveitt. *Eg hev tvetta haore mjukt. Hyllest til Islands skaldekunst*, tekst Egil Skallagrimson. *Smørblomster*, tekst Betty Berg-Olsen. *Gullgravarvise frå Strilalandet*, tekst trolig Geirr Tveitt. *Basun*, tekst Knut Hamsun.

KANTATER

Telemarkin, tekst Aslaug Vaa, kantate for songrøyst, resitasjon, hardingfele og orkester. *Cleng Peerson*, tekst Erik Bye, til 150-års jubileet for norsk utvandring til Amerika.

KOR

Dansa no dunkjin, ølsong for mannskor, fra Dragaredokko (Eget forlag). *Hirdlids kvedja*, mannskor (Musikk-Huset). *Kjikarten*, tekst Per Sivle, Mannskor og orkester. *Haraldskvadet*, tekst Torbjørn Hornklove, til 1100-årsfesten for rikssamlingen. *No plantar kvinna i verda eit tre*, tekst Halldis Moren Vesaas, til åpningen av Oslo Konserthus. *Kveldar*, tekst Halldis Moren Vesaas. *Dig være loff og pris*, u. 1.juledag.

ORKESTRERINGER

Edvard Grieg: *Ballade, Zur Rosenzeit, Sanger*. - Fridtjof Anderssen: *Nordland*, tekst Hamsun, soli, kor og orkester. - Halldor Meland: *Lengt*, lydarslått. - Sparre Olsen: *Heimkjenning, Gudskjelovkvelden, Gjenta, Vill-Guri*, tekst Tor Jonsson, kor og orkester. - Trad.: *Fra fjord og fjære*.

FARTEIN VALEN

(Alle verker er utgitt. De med uthevet skrift må rettes, resten må gjennomgås.)

SOLOVERKER

Op.1 *Legende* for klaver (1907–08). Op.2 *Sonate nr 1* for klaver (1906–12). Op.22 *Fire klaverstykker* (Nachtstück, Valse Noble, Lied ohne Worte, Gigue) (1934–35). Op.23 *Variasjoner* for klaver (1935–36). Op.24 *Gavotte og Musette* for klaver (1936). Op.28 *Præludium og Fuga* for klaver (1937). Op.29 *To preludier* for klaver (1937). Op.33 *Præludium og fuga* for orgel (1939). Op.34 *Pastorale* for orgel (1939). Op.36 *Intermezzo* for klaver (1939–40). Op.38 *Sonate nr. 2* for klaver (1940–41).

KAMMERMUSIKK

Strykekvartett nr. 0 (1909). Op.3 *Sonate* for fiolin og klaver (1912–17(1919). Op.5 *Trio* for fiolin, cello og klaver (1917–24). **Op.10 *Strykekvartett nr. 1* (1928–29).** **Op.13 *Strykekvartett nr. 2* (1930–31).** Op.42 *Serenade* for blåsekventett (1946–47).

SANG OG KLAVER

Op.6 *Drei Gedichte von Goethe* (Sakontala, Weiss wie Lilien, Suleika) (1925–27). Op.7 *Mignon. Zwei Gedichte von Goethe* (So lasst mich scheinen. Heiss mich nicht reden) (1927). Op.8 *Zwei Chinesische Gedichte* (fra Bethges *Die Chinesische Flöte*) (1925–27). Op.31 *Zwei Lieder* (Schiller, Goethe) for sopran og klaver (1939). Op.39 *Zwei Lieder* for sopran og klaver (1941).

ORKESTER

Op.11 *Pastorale* for orkester (1929–30). Op.17.1 *Sonetto di Michelangelo* for orkester (1931–32). Op.17.2 *Cantico di Ringraziamento* for orkester (1932–33). **Op.18.1 *Nenia sulla morte d'un giovane* for orkester (1932–33).** **Op.18.2 *An die Hoffnung* for orkester (1933).** Op.19 *Epithalamion* for orkester (1933). **Op.20 *Le Cimetière marin* for orkester (1933–34).** **Op.21 *La Isla de las calmas* for orkester (1934).** Op.30 *Symfoni nr. 1* (1937–39). Op.35 *Ode til ensomheten* for orkester (1939). Op.37 *Konsert for violin og orkester*

(1940). Op.40 *Symfoni nr. 2* (1941–44). **Op.41 *Symfoni nr. 3* (1944–46).** **Op.43 *Symfoni nr. 4* (1947–49).** Op.44 *Konsert for klaver og orkester* (1949–50).

VOKALVERKER MED OKESTER

Salme 121 for kor og orkester (1911). Op.4 *Ave Maria* for sopran og orkester (1915–21). Op.7 *Mignon. Zwei Gedichte von Goethe* (1927). Op.8 *Zwei Chinesische Gedichte* (fra Bethges *Die Chinesische Flöte*) (1925–27). Op.9 *Darest Thou now, o Soul* for sang og orkester (Walt Whitman) (1927–28). Op.32 *Die dunkle Nacht der Seele* for sopran og orkester (Juan de la Cruz) (1939).

KOR

Op.12 *Hvad est du dog skøn* (H. A. Brorson) motett for blandet kor a cappella (1930). Op.14, 15, 16 *Motetter*. Op.25, 26, 27 *Motetter*.

